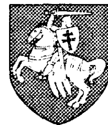
Выдаецца з 16 студзеня 1998 г.
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец — рэдакцыя газеты НАВІНЫ
Наклад 22 410.
Адрас для карэспандэнцыі:
220088, г.Мінск,вул. Іванаўская, 56.
Тэл/факс: 236 2083

НАВІНЫ

Пятніца, 21 жніўня 1998 г. № 87 Кошт свабодны

СВАБОДА
Забаронена 24 лістапада 1997 г.

Камбайнеры забаставалі

У самы разгар жніва забаставалі камбайнеры аднаго з калгасаў Івацэвіцкага раёна Брэсцкай вобласці. Гэтым механізатарам не выплачвалі зарплату ўжо тры месяцы.

Замест таго, каб ехаць у поле, камбайнеры сабраліся на цэнтральнай сядзібе калгаса «40 гадоў Кастрычніка» ў вёсцы Дабрамысль і заявілі кіраўніцтву, што не прыступяць да работы, пакуль ім не выдадуць зароблены грошы. Калгаснае кіраўніцтва спрабавала ўгаварыць механізатараў пацярпець і не зрываць «бітву за ўраджай», але безвынікова. Кіраўнікі гаспадаркі былі вымушаныя праявіць дзіўную аператыўнасць і выплаціць механізатарам у той жа дзень зарплату за травень, пасля чаго камбайнеры спынілі забастоўку.

Язэп СІНІЦКІ

Місія АБСЕ наведала Гродна

Два дні ў Гродне знаходзіліся прадстаўнікі кансультатыўна-назіральнай групы АБСЕ на чале з кіраўніком місіі Хансам-Георгам Вікам.

Адбыліся чатыры сустрэчы: з кіраўніком аблвыканкама А.Дубко, з гарадскімі ўладамі, у Саюзе палякаў і ў Каардынацыйным камітэце грамадскіх арганізацыяў «Гродзенская ініцыятыва».

Старшыня Саюза палякаў Т.Гавін падкрэсліў, што палякі незадаволеныя тым, як улады ставяцца да іх. У прыватнасці, у Навагрудку не дазваляюць пабудаваць школу — нават за польскія грошы і нават прыватную. У час святкавання 200-х угодкаў А.Міцкевіча Саюз палякаў мае намер выставіць у Навагрудку пікет. Ужо падрыхтаваныя звароты ў гэтай справе да прэзідэнтаў трох краінаў — Польшчы, Літвы і Францыі, якія, па словах Гавіна, узначальваюць нацыянальныя камітэты па адзначэнні юбілейнай даты. Гэтая справа зацікавіла прадстаўнікоў АБСЕ.

На сустрэчы ў «Гродзенскай ініцыятыве» гаворка ішла, у прыватнасці, пра магчымыя ў наступным годзе выбары ў мясцовыя органы ўлады. Падкрэслівалася, што гэта немагчыма без свабоднага доступу да электронных *mass media* прадстаўнікоў усіх палітычных сілаў. Існуе праект дэманапалізацыі тэлебачання, якім павінна кіраваць Грамадская рада — так, як гэта робіцца ў дэмакратычных краінах, у той жа Польшчы. Кіраўнікі каардынацыйнага камітэта С.Домаш і А.Астроўскі, аднак, выказалі песімізм адносна магчымасці правядзення сумленных свабодных выбараў пры існуючай уладзе.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

По 400 долараў кожнаму

Яўрэям і цыганам дадуць кампенсацыю

Беларускі фонд «Узаемаразуменне і прымірэнне» неўзабаве пачне выплату кампенсацыяў ахвярам Халакосту. Грошы паступяць са Швейцарыі.

Да ахвяраў Халакосту адносяць яўрэяў, пацярпелых ад фашысцкага генацыду, а таксама цыганоў, якіх таксама пераследавалі з-за расавай прыналежнасці.

Сёлета фонд «Узаемаразуменне і прымірэнне» плануе зрабіць выплату 616 вязням канцлагераў (такіх, як Асвенцым, Бухенвальд, Дахау і інш.). Спіс першых прэтэндэнтаў на кампенсацыю ужо накіраваны на зацвярджэнне ў Швейцарыю. Усе яны атрымаюць пароўну — 400 амерыканскіх долараў.

Яўрэям аддадуць швейцарскія грошы праз іхнія арганізацыі. Самае складанае для фонду — падлічыць колькасць цыганоў, якія могуць прэтэндаваць на кампенсацыю.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Насельніцтва сталіцы

За першае паўгоддзе насельніцтва Мінска скарацілася на 1.100 чалавек. Цяпер у сталіцы афіцыйна зарэгістравана 1 млн. 715 тыс. 600 жыхароў.

Долар ляціць увышыню

А беларускі рубель — невядома куды

На «чорным рынку» Беларусі курс продажу амерыканскага долара за наяўныя беларускія рублі дасягнуў 80 тысяч рублёў. За безнаяўныя грошы долар можна цяпер набыць па 100-120 тысяч.

Курс змяняецца вельмі дынамічна. Глядзіце самі: у панядзелак за адзін долар давалі 68-70 тысяч рублёў, у аўторак — 70-75 тысяч, у сераду — ад 70 да 80 тысяч. Учора долар каштаваў ад 75 да 80 тысяч рублёў.

Не адставаў і курс безнаяўнага долара. На пазабіржавым рынку — пры разліках камерцыйных прадпрыемстваў паміж сабой — у панядзелак долар яшчэ каштаваў ад 83 да 92 тысяч рублёў. Але ўжо ў аўторак курс упаў да 100—110 тысяч безнаяўных рублёў за 1 долар. Учора курс долара вагаўся ад 120 да 150 тысяч.

Тым часам, у пунктах абмену валюты — ніякіх змяненняў. Прымаюць долары па 59.100. Курс продажу ўстаноўлены на мяжы 59.500, але ніякай валюты няма, ба амаль ніхто не здае.

«Чорны рынак»

Тыя, у каго ўзнікае патрэба памяняць долары на беларускія рублі альбо наадварот, цяпер звычайна ідуць да «валютчыкаў». Тут табе ні чэргаў, ні абмежаванняў, а курс — рынкавы. Учора з раніцы, напрыклад, «валютчыкі» куплялі долары па 70 тысяч рублёў, а прадавалі па 75. Адзіная цяжкасць: па словах «валютчыкаў», у моманты рэзкага падзення курсу беларускай валюты адразу прачынаецца міліцыя — і пачынаецца паляванне на «мянялаў». Зрэшты, «валютчыкі» маюць свае спосабы, як пазбегнуць непрыемных кантактаў з праваахоўнымі органамі. Адны хаваюцца ў аўтамабілях, а іншыя проста «падмазваюць» міліцыянтаў, і тыя іх не чапаюць.

Разгубленасць на «Дынама»

Учора на рынку стадыёна «Дынама» сярод гандляроў назіралася разгубленасць — ніхто не ведаў, па якім курсе прадаваць свае тавары. У сярэднім за адну «ўмоўную адзінку» прасілі 75 тысяч беларускіх рублёў. Аднак былі і такія, хто пагаджаўся на курс 64 тысячы. А вось гандляры аўдыё- і відэатэхнікай трымаліся на ўзроўні 80 тысяч рублёў за 1 долар — і не меней.

Прычыны

Адной з прычынаў абвалу беларускага рубля эканамічныя аналітыкі называюць сумесную пастанову Савета міністраў і Нацыянальнага банка «Аб разліках па экспартных аперацыях», якая ўступіла ў сілу 17 жніўня. З гэтага панядзелка замежныя фірмы, купляючы ў Беларусі прадукты, тытунь, мэблю, шкло, гадзіннікі ці іншы тавар, павінны плаціць толькі валютай, а не нашымі рублямі. Таксама толькі ў валюце яны мусяць разлічвацца за аказаныя беларускімі кампаніямі банкаўскія, транспартныя, паліграфічныя і будаўнічыя паслугі. Такім чынам, вялікая колькасць беларускіх рублёў аказалася нікому не патрэбнай. А калі на грошы нельга набыць нейкі тавар — яны ператвараюцца ў простыя каляровыя паперкі, якія можна прадаваць на вагу і абклейваць імі кватэру.

Безумоўна паўплываў на беларускі рубель і крызіс расійскага фінансавага рынку. Нагадаем, што пераважная большасць беларускіх тавараў ідзе на экспарт менавіта ў Расію.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

Нас будуць перапісваць

Пачалася падрыхтоўка да перапісу насельніцтва Беларусі, які будзе праводзіцца з 16 па 23 лютага 1999 года

33 тысячы партфеляў

Спецыялісты міністэрства статыстыкі ўпэўненыя, што грошай на перапіс хопіць. Праўда, пакуль не называюць канкрэтную суму. У 1989 годзе на перапіс аднаго савецкага чалавека патрацілі 1 рубель. У якую капеечку вылецца гэтая працэдура цяпер — сказаць цяжка. Ясна толькі адно: нас перапішуць за нашыя грошы.

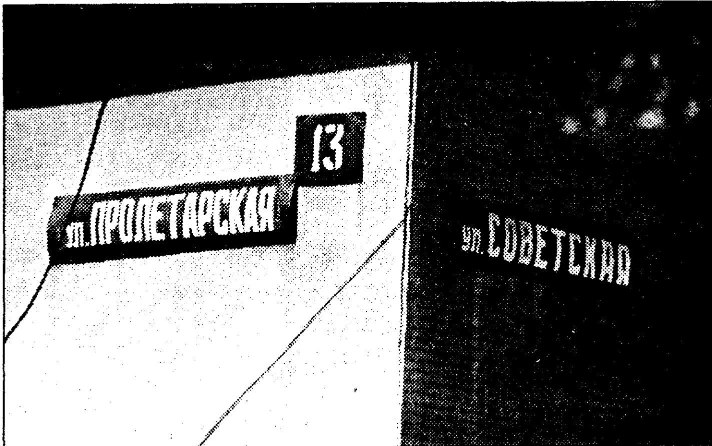
Міністэрства статыстыкі замовіла пашыць 33 тысячы скураных партфеляў для «лічыльнікаў» — тых людзей, якія будуць хадзіць па хатах і запаўняць бланкі. Усяго ж для правядзення перапісу спатрэбіцца 42 тысячы кадраў. На аднаго «лічыльніка» ў горадзе прыпадзе 350 жыхароў, а ў сельскай мясцовасці — 250. Па ўсёй краіне ўпарадкоўваецца адрасная гаспадарка, каб «лічыльнікі» не блыталіся. Калі вы заўважылі з'яўленне на сваім доме нумарнога знака ці шыльды з назвай вуліцы альбо нумарам пад'езда, то гэта азначае, што краіна рыхтуецца да перапісу.

Грошы на так званую адрасную гаспадарку ідуць з мясцовых бюджэтаў. Пакуль не з'явіліся новыя шыльды ў Мінску на вуліцы Трактарнай, дзе жыве дзяржсакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман. У сакавіку гарадскія ўлады перайменавалі Трактарную ў вуліцу імя народнага мастака СССР Заіра Азгура. Аднак шыльду не змянілі. Далейшае перайменаванне вуліцаў у Мінску наогул прыпынена.

Што будуць пытацца?

Перапісны ліст утрымлівае 17 блокаў пытанняў. У параўнанні з папярэднімі перапісамі тут ёсць некаторыя асаблівасці. Напрыклад, замест «роднай мовы» стаіць пытанне: «На якой мове вы звычайна размаўляеце дома». Графа «нацыянальнасць» знікла з пашпартаў, але тут давядзецца зноў вызначыцца. Калі бацькі заспрачаюцца, то дзіця запішуць па маці. Грамадзяніна з 15-гадовага ўзросту запытаюць: жывё ён у зарэгістраваным шлюбе альбо ў так званым «грамадзянскім». Вельмі падрабязна давядзецца распавесці пра «крыніцы сродкаў існавання». Вялікі блок пытанняў закранае працоўную занятасць. Статыстыкі мяркуюць падлічыць дакладную колькасць беспрацоўных, а таксама ўсіх дактароў і кандыдатаў навук (па просьбе міністэрства адукацыі).

Акрамя звычайнага перапіснога ліста, грамадзянам прынясуць дадатковы, які дазволіць прааналізаваць жыллёвыя ўмовы. У ім ёсць два раздзелы. Давядзецца прыгадаць, напрыклад, час пабудовы дома. Да таго ж запішуць, ці ёсць у хаце электрычнасць, газ ці печ, каналізацыя, гарачая вада, тэлефон і г.д.

У сувязі з перапісам прыпынена перайменаванне вуліцаў. Зрэшты, назвы кшталту Савецкая, Пралетарская, імя Леніна ніхто мяняць і не збіраўся.

Перапісваць будуць і замежных грамадзянаў, якія часова знаходзяцца на тэрыторыі Беларусі. Паслам, святарам, бізнесменам давядзецца ўказаць мэту прыезду ў Беларусь, грамадзянства і нацыянальнасць, а таксама адрас.

Ад бамжа да генерала

«Лічыльнікі» прыйдуць у кожную кватэру, у манастыр, дзіцячы дом, інтэрнат для састарэлых. У гатэлях, санаторыях, бальніцах, цягніках, на вакзалах людзей, як гэта практыкавалася раней, перапісваць не будуць. Толькі бамжоў збіраюцца перапісваць усюды, дзе напаткаюць.

«Лічыльнікаў», аднак, не дапусцяць на «закрытыя» аб'екты. Асобны парадак перапісу ўстаноўлены ў КДБ, войску і турмах.

Міністр абароны Аляксандр Чумакоў выдаў спецыяльны загад наконт стварэння апарату перапісу ва ўзброеных сілах. Вайскоўцы самі перапішуць сяржантаў і салдатаў тэрміновай службы, курсантаў вайсковых навучальных установаў, суворацаў, словам, усіх, хто жыве ў казарме. А вось генералаў, афіцэраў і прапаршчыкаў перапішуць дома штацкія «лічыльнікі».

Мікола ВАЙТОВІЧ

У Рэчыцы будзе свята

Нафтавікі чакаюць прэзідэнта

У канцы жніўня — пачатку верасня беларускія нафтавікі плануюць здабыць 100-мільённую тону нафты.

З гэтай нагоды ў Рэчыцы плануюцца вялікія ўрачыстасці, удзельнічаць у якіх запрошаны прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

Гісторыя беларускай айчыннай нафтаздабываючай галіны пачалася ў 1964 годзе, калі геолагаразведчыкі адкрылі першыя нафтавыя радовішчы ў Гомельскай вобласці. Усяго адкрыта 61 радовішча, з якіх 51 уведзенае ў эксплуатацыю. Пік нафтаздабычы прыпаў на пачатак 70-х. Тады некалькі гадоў запар здабывалася па 6—8 мільёнаў тон «чорнага золата». У выніку празмернага адбору беларускія нетры былі вычарпаныя, а краіна, па падліках вучоных, выйграўшы 6 мільёнаў тон, страціла ў чатыры разы больш нафты, якая стала недаступнай.

З таго часу аб'ём нафтаздабычы знаходзіцца ў межах 2 мільёнаў тон у год. Сёлета плануецца здабыць крыху больш за 1,8 мільёна тон.

БелаПАН

Дзень беларускай вайсковай славы

Ад імя актывістаў Беларускага Народнага Фронту ў Мінгарвыканкам пададзена заяўка на правядзенне 8 верасня ў Мінску шэсця, мітынгу і канцэрта з нагоды Дня беларускай вайсковай славы.

Як сказана ў заяўцы, гэтая традыцыйная акцыя праводзіцца, каб «праславіць подзвіг змагароў за незалежную Беларусь». Збор удзельнікаў намечаны на 18.30 каля Акадэміі навук. Потым адбудзецца шэсце па праспекце Францыска Скарыны, мітынг і канцэрт на плошчы Незалежнасці. Планаваная колькасць удзельнікаў акцыі — 7 тысяч чалавек.

БелаПАН

Чарнобыльская асацыяцыя

23 жніўня ва ўкраінскім горадзе Корасцень (Жытомірская вобласць) адбудзецца сустрэча прадстаўнікоў больш 20-ці прычарнобыльскіх гарадоў Беларусі, Украіны і Расіі.

Мэр Корасценя Уладзімір Маскаленка паведаміў, што на сустрэчы плануецца заснаваць асацыяцыю прычарнобыльскіх гарадоў, якія найбольш пацярпелі ад наступстваў ядзернай катастрофы. Чакаецца, што ў Корасцень прыедуць прадстаўнікі 7-мі беларускіх гарадоў (у асноўным з Гомельскай вобласці), каб вызначыць асноўныя накірункі сумесных дзеянняў для мінімізацыі наступстваў катастрофы. Па словах украінскага мэра, удзельнікі асацыяцыі плануюць аб'яднаць свае намаганні для вырашэння экалагічных, медыцынскіх і фінансавых аспектаў праблемы.

БелаПАН

Аляксандр Лукашэнка трапіў у дысбат

Гродзенскі гарнізонны ваенны суд пакараў дысбатам чатырох салдатаў памежных войскаў, якія займаліся «дзедаўшчынай» — здзекваліся з навабранцаў.

На лаве падсудных апынуліся Аляксандр Лукашэнка, Мікалай Машэўскі, Сяргей Макрыцкі і Аляксей Федаровіч. Суд улічыў, што «педагогі» не паспелі разгарнуцца і іхнія дзеянні не мелі цяжкіх наступстваў. Таму яны трапілі не ў турму, а ў дысцыплінарны батальён.

Год назад падобнае здарылася на суседняй заставе, і адзін з «дзядоў» нават трапіў за краты. Спецыфіка памежных войскаў такая, што салдаты значна больш часу, чым у звычайных часцях, знаходзяцца адныя, без афіцэраў. Вось і пачынае ў некаторых выяўляцца цяга да традыцыяў савецкага войска.

Андрэй ДУРЭЙКА

Дапамагаюць усім, хто прыходзіць

Больш за 10 тысяч чалавек здолелі атрымаць дапамогу ў дабрачынным таварыстве «Табея».

Гэты цэнтр — унікальны для Беларусі. «Табея» з'яўляецца грамадскай арганізацыяй і існуе выключна як недзяржаўная ўстанова. Дапамагаюць тут усім, хто прыходзіць па дапамогу. У цэнтры працуюць сталовая, кабінеты тэрапеўта, стаматолага, кардыёлага. Прымаюць наведвальнікаў псіхолаг і юрыст. Тут выдаюць людзям адзенне, ежу. Хворыя могуць атрымаць у аптэцы цэнтра самыя дэфіцытныя лекі. Трэба адзначыць, што ўся дапамога цалкам бясплатная.

Як кажа кіраўнік цэнтра Павел Бродаў, «мы бачым тут усё гора, якое ёсць на зямлі: і жабракоў, і калек, і сіротаў, і бамжоў». Штодзень тут можна пабачыць невясёлую чаргу з людзей, лёс якіх склаўся самым неспрыяльным чынам.

Просьбы бываюць розныя. Напрыклад, напярэдадні 1 верасня многія маці просяць дапамагчы апрануць сваіх дзетак у штосьці больш-менш прыстойнае. На прыстойнае адзенне ў гэтых людзей грошай проста няма. А аднойчы адгукнуліся на зварот адной турэмнай установы. Якія б ні былі зэкі, але ж яны людзі — ім трэба было адзенне. Дапамаглі і зэкам.

За кошт чаго існуе таварыства «Табея»? Асноўная крыніца — аднайменнае таварыства ў ФРГ. Былы наш суайчыннік спадар Классен ужо шмат гадоў накіроўвае ў Беларусь караваны з самай рознай дапамогай. Ёсць сябры магілёўскіх дабрачынцаў у Швейцарыі, ЗША. Славутая амерыканская арганізацыя «Армія выратавання» выбрала «Табею» сваім партнёрам на Беларусі і выдаткавала разам з фондам *Counterpart* грант на падтрымку цэнтра.

Але ў наш складаны час і ў «Табеі» шмат цяжкасцяў. Прычыны самыя розныя. Напрыклад, праблемы з мытняй. Павел Бродаў распавядае, як груз з вострадэфіцытнымі лекамі коштам у 10 тысяч нямецкіх марак праляжаў амаль паўтара месяца на непрыстасаваным мытным складзе. Палова медыкаментаў проста сапсавалася.

Штатных супрацоўнікаў у «Табеі» крыху больш за 10 чалавек. А тых, хто штодзённа і дабравольна дапамагае рабіць добрую справу, амаль паўтары сотні. Большасць валанцёраў — вернікі-баптысты.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

КАДРЫ

У Беларусі зноў ідуць дажджы

Камароўскі рынак

Што творыцца за

Што такое Камароўка? Месца, дзе можна ўсё купіць. Альбо ўсё прадаць. Месца, дзе вас могуць абдурыць (і дурыць). Альбо вы можаце абдурыць (і дурыце). Велізарны гандлёвы механізм, які ўцягвае ў сябе масу тавараў, маючы на выхадзе вынікам — грошы, прычым вялікія.

Сюды можна прыйсці жабраком, а пайсці заможным чалавекам. Як, скажам, адзін, сярэдняй рукі дзеяч камароўскай адміністрацыі, прыклад якога стаў класічным. Ён з'явіўся на рынак працаваць у стаптаных чаравіках, а калі яго нарэшце выгналі, дзеяч меў іншамарку, кватэру ў прэстыжным раёне і залаты ланцуг на тоўстай шыі...

Перакупшчыкі

Да 1996 года Камароўка нібыта гандлявала «няправільна». Потым, як вядома, камароўскімі справамі зацікавіўся прэзідэнт. Па сігналу ў афіцыйным друку была распачата прапагандысцкая кампанія. Прыдумалі адпаведны лозунг: «галоўнай фігурай на рынку павінен быць вытворца». Камароўку зрабілі дзяржаўным прадпрыемствам, а дырэктарам прызначылі адстаўнога капітана Савецкай Арміі Віктара Раманенкава (у войску ён нёс службу ў дысцыплінарным батальёне).

Рынак на некаторы час апусцеў. Адначасова народу ўнушалася, што цэны немінуча ўпадуць і будзе навалам таннага мяса. Бязлюдная Камароўка была нядоўга. Яе насельнікі даволі хутка прыстасаваліся да новых умоваў.

Гандаль мясам на Камароўцы знаходзіцца пераважна ў руках афра-азіятаў. Большасць прыехалі з Каўказа, але ёсць тавараўшы і з Паўночнай Афрыкі. Мяса прывозяць з сельскай мясцовасці ранкам, і тады адбываецца яго аптовая закупка. Машыну акружаюць па 30—40 чалавек. Для продажу каўказцы наймаюць мясцовы кантынгент з ліку беспрацоўных альбо тых, хто хоча падзарабіць. Часта ў іх няма нават санкніжак. Пастаўшчыкі мяса праходзяць як «вытворцы» (адпаведная даведка каштуе зараз ад 300 да 500 тысяч і здабыць яе можна досыць лёгка). Сертыфікат якасці на той ці іншы падазроны тавар таксама не праблема: яго кошт цяпер — да 10 долараў.

Практычна ўсе каўказцы не маюць віда на жыхарства. Міліцыя раз-пораз іх забірае, штрафуе на 200 тысяч рублёў і адпускае. Заводзіць нейкую справу, займацца высылкай «сыноў сонечнага Каўказа» клапатліва і эканамічна нявыгадна.

Колькі ўвогуле «чорных» грошай праходзіць праз мясныя рады, сказаць цяжка. Ясна толькі, што большая іх частка падаткам не абкладаецца. Дзеля гэтага проста трэба мець пэўныя сувязі ў адміністрацыі рынка.

Такім чынам, хацелі як лепш, а выйшла, як заўсёды. Перакупшчыкі нікуды не зніклі, як не з'явіўся на рынку і сапраўдны вытворца. Ва ўсім свеце адзін прадукцыю вырабляе, другі прадае. Беларусь знайшла свой «шлях». Рэальнае жыццё, праўда, яго скарэкціравала. З носам засталіся тыя, дзеля каго ўсё і задумвалася, — пакупнікі. Выдаткі перакупшчыка ўзраслі — ён падняў цэны — мы пашыпелі, але купляем па новай цане.

Тэхналогія падману

Тое, што на Камароўцы дураць, — элементарна. Пагавораць аб спосабах.

Самыя папулярныя на рынку — бытавыя вагі «глобус». Яны здольныя абважваць на 70—250 грамаў на кожным кілаграме. Карыстацца імі, у прынцыпе, забаронена, але да кожнага гандляра падатковага інспектара не прыставіш.

Колькасць разнастайных праверак рынку проста неверагодная. Толькі падатковая інспекцыя Савецкага раёна сталіцы правяла іх 1.507 за апошнія паўтара года. Вынік уражвае: у 1.023 выпадках былі выяўлены парушэнні падатковага заканадаўства і правілаў гандлю.

Яшчэ летась той, каго «застукалі» на абважванні ці гандлі няякасным таварам, трапляў у «чорны спіс», прозвішча гандляра заносілася ў камп'ютэр і дазволу на гандаль яго аўтаматычна пазбаўлялі. Зараз усё значна прасцей — «дамовіцца» можна...

Буржуй, Ус і іншыя

Ясна, што Камароўка ні на дзень не пакідаецца без шчыльнай апекі крымінальнага свету. Практычна ніводная гандлёвая аперацыя не застаецца без яго пільнай увагі.

Наколькі мне вядома, рынак цяпер кантралююць каля пяці груповак рэкеціраў. Камароўка вялікая, месца хапае ўсім. Звычайна «быкі» бавяць час на вуліцы Кульман, ля дома быту альбо ў гаражах рынка. У выпадку ўзнікнення канфліктных сітуацыяў, «разборкі» адбываюцца ля універсама «Рыга», на аўтастаянцы.

Кажуць, «смотрящий» за рынкам цяпер Буржуй. Вядома, што яму гадоў 35—36 і сядзеў ён неаднойчы. «Смотрящий» падтрымлівае парадак у асяроддзі «братвы» і сяродгандляроў, вырашае, каго пакараць, а каго — рана. У яго абавязак уваходзіць збор грошай у «абшчак».

Таксама прыкметная фігура на Камароўцы — Ус. Звестак пра яго мала, толькі вядома, што ён тройчы судзімы.

Рэкет устанаўлівае памер адлічэнняў з кожнага гандляра і з кожнай машыны, што прыязджае на рынак. Напрыклад, калі прывозяць «бахчу» (паўднёвая садавіна), з кожнай машыны бяруць у дзень да 150 долараў. Сярэдняя такса за машыну на тавара-транспартнай пляцоўцы паміж вуліцамі Кульман і В.Харужай — таксама да 150 долараў, але ў месяц. Кожны прыватны прадпрымальнік нібыта плаціць па 500 долараў у месяц. Лічбы, канешне, могуць выклікаць сумненні, іх не праверыш — ніхто не скажа, але плацяць практычна ўсе.

Па неафіцыйных падліках, да 30 працэнтаў кошту таго ці іншага тавару ідзе ў кішэню крымінальнікаў. У сярэднім мы пераплачваем па 3—5 тысячаў за кожны кілаграм чаго-небудзь, купленага на Камароўцы. Вядома, лічбы таксама прыблізныя, але нейкае ўяўленне аб «чорным» абароце грошай даюць.

Калі забілі Боцмана, былога «смотрящего» за Камароўкай, на рынак палезлі маладыя, «неарганізаваныя» рэкеціры. Перыяд адноснай анархіі прайшоў даволі хутка — з «маладымі ваўкамі» разабраліся, і ўсё пацякло па-старому.

Крымінальнікі, апрача ўсяго, ажыццяўляюць адну далікатную функцыю — часта выступаюць пасрэднікамі паміж гандлярамі і прадстаўнікамі адміністрацыі рынка. «Дах» яны сапраўды дадуць, але не дай вам Божа не заплаціць у тэрмін і столькі, колькі скажуць...

«Дарагія рады»

Яны размяшчаюцца непадалёк ад уваходу і радуюць вока адборным таварам і багатым выбарам. «Дарагія рады» знаходзяцца ў прывілеяваным становішчы. Атрымаць тут гандлёвае месца — справа складаная, але не для ўсіх. Людзі з сувязямі і грашыма (а іншых у гэтым месцы Камароўкі не водзіцца) вырашаюць праблему элементарна. Калі ж месца атрымана, прыбытак будзе гарантаваны.

Пры першым позірку на цэннікі «дарагіх радоў» вочы лезуць на лоб імкліва. Тым не менш, пакупнікі ёсць. Гэта прадстаўнікі «мідл-класа» і тыя, хто стаіць яшчэ вышэй. Іх мала, але яны ёсць. Ім не хочацца таўкацца ў натоўпе, яны прыходзяць і купляюць лепшае і па любой цане. Калі паўсюдна на рынку чарэшня ідзе па 50 тысяч за кіло, то яны ўсё роўна купяць тут хоць і па 150 тысяч.

Дарэчы, гандлёвыя месцы дзеліць сама адміністрацыя. Дазвол на гандаль могуць даць на суткі, тыдзень, месяц. Пастаянных гандлёвых месцаў на рынку няма, што ставарае бязмежныя магчымасці для, мякка кажучы, не вельмі законных аперацыяў. Уявіце: вам тэрмінова спатрэбілася месца, а чыноўнік божыцца — быццам бы няма. Што вы робіце? Правільна...

Каларытная фігура

Дырэктар Камароўскага рынку таварыш Раманенкаў любіць паказваць наведвальнікам нейкі медаль і пасведчанне да яго, падпісанае Сажы Умалатавай. Часта ездзіць у Расію, пераважна на пленумы КПРФ. У кабінеце вісяць іконы, гараць свечкі, кожны месяц праваслаўны святар выганяе з кабінета нячысцікаў. Яно б нічога, якіх дзівакоў не бывае...

Вазіць вам – не перавазіць

Ці на самой справе Зімоўскі такі тупы, як здаецца?

Чалавечы род па-навуковаму завецца *homo sapiens* — чалавек разумны. Яго галоўнаю відавою прыкметаю з'яўляецца здольнасць несупярэчліва выказаць словамі сваю думку. Цікава, што гэтая здольнасць ёсць, найперш, плён выхавання. Самы неадукаваны чалавек звычайна ў стане ясна выказаць сваё меркаванне. Толькі тупая ад прыроды асоба здольная, як аб гэтым паведамляе вядомая нямецкая казка, вітаць пахавальную працэсію словамі «вазіць вам — не перавазіць!». Так свайго дурнаватага сына навучыла маці-сялянка сустракаць суседзяў, што вяртаюцца з поля з вазамі снапоў. А ён не адрозніў воз з труною ад воза снапоў. За што і быў збіты. У старажытнасці і ў Германіі норавы былі жорсткія. Бо біць дурня — грэх.

Іншая справа, калі чалавек нібыта разумны косіць пад дурня. Прыкладаў гэтаму ў наш час, на жаль, вельмі многа. Але возьмем найбольш вядомы. Можна сказаць — вядомы на ўсю краіну. Гаворка пра галоўнага каментатара БТ А.Зімоўскага. Слухаць яго «Рэзананс» — сапраўдная пакута для чалавека, у якога ўсё ў парадку з галавой.

Вось у апошнюю нядзелю дэманструе А.Зімоўскі нейкую паперу, дзе фламастарам падкрэслены радок, які паведамляе, што заробак кіраўніка гранта складае нешта 2,5 тыс. долараў. І кажа Зімоўскі, што гэтыя грошы атрымлівае сябра кіруючага органа Аб'яднанай грамадзянскай партыі Віктар Карніенка. «Нейкі Віктар Карніенка», — гаворыць Зімоўскі. Хаця такому абазнанаму каментатару трэба было ведаць, што Віктар Карніенка ў 1989 г. выйграў першыя больш-менш дэмакратычныя выбары на З'езд народных дэпутатаў СССР.

Дэманструючы паперу, «чэсны каментатар», зразумела, ні слова не кажа пра працу, якой займаецца В.Карніенка. Не кажа ён і таго, што гэта заробак за год, а не за месяц. У месяц атрымліваецца толькі 200 долараў. Зімоўскі спрабуе выклікаць у гледача абурэнне чужым заробкам у чужой валюце.

Дарэмна, таварыш Зімоўскі. Калі вы ўжо прыняліся лічыць грошы ў чужой кішэні, то трэба было б параўнаць заробак Карніенкі са сваім уласным. Пералічыце ў долары свае ганебныя мільёны, якімі аплачваецца ваш «грант» на дэзінфармацыю насельніцтва і паклёпы на апазіцыю. Думаю, што атрымаецца не менш, чым у Карніенкі. Маглі б таксама прывесці дадзеныя па заробках Ціцянкова ці Шэймана — каб народ ведаў, як жывуць блізкія паплечнікі нашага «беднага прэзідэнта».

Калі ж вы хацелі падкрэсліць, што 200 долараў — гэта 2,5 сярэднемесячнага заробку ў Беларусі, то так і трэба было б сказаць. І паведаміць, што сярэдні беларус зарабляе ў 1,5 раза меней, чым грамадзянін Расіі, у тры разы меней, чым літовец і ў пяць разоў меней, чым паляк. Маглі б таксама адзначыць, што ўзровень заробку ў 80 долараў у месяц характэрны для самых бедных і адсталых краінаў «трэцяга свету». І што ў выпадку Беларусі гэта ёсць вынік сацыялізму — спачатку «развітога», а потым «рынкавага».

Ды ці мала яшчэ чаго цікавага з беларускай эканамічнай рэальнасці вы б маглі пракаменціраваць. Асабліва ўлічваючы вашую шырокую абазнанасць у манетарнай палітыцы. Аднак каментатар выбраў для сябе толькі фінансавы крызіс у Расіі.

З бляскам у вачах і са зларадасцю Зімоўскі паведамляе гледачу, што на мінулым тыдні фондавая біржа ў Маскве была паралізаваная. «А Беларусь яшчэ папракаюць, што няма ў нас фондавай біржы, — зазначае ён. — Дык няма ў нас і крызісу, які выклікалі біржавыя спекулянты!». І ў падмацаванне свайго «бліскучага» разважання Зімоўскі прыводзіць доўгую цытату з Кейнса — аўтара адной з тэорыяў ліберальнай рынкавай гаспадаркі, а зусім не «рынкавага сацыялізму». Сапраўды Кейнс лічыў вытворчую дзейнасць асноваю здаровай гаспадаркі і ўстойлівасці фінансавай сістэмы. Але ж ён не адмаўляў манетарызму і ролі фінансавых рынкавых інстытутаў. Не лічыў нестрымальную інфляцыю сродкам вылечвання эканомікі. Бо гэта — бязглуздзіца. Без устойлівай грашовай сістэмы ніякая рынкавая гаспадарка проста немагчымая.

Расія стварыла такую сістэму і спыніла інфляцыю. Гэта вялікае дасягненне. Яно сведчыць пра тое, што Расія зрабіла важнейшы крок да інтэграцыі ў сусветную рынкавую гаспадарку. Таму яна і стала адчуваць уплыў міжнародных фінансавых катаклізмаў. Зразумела, што ў яе яшчэ маса праблемаў са стварэннем сучаснай канкурэнтаздольнай прамысловасці. Але гэтых праблемаў у Беларусі не менш. А вось цяжкасцяў на шляху іх вырашэння значна больш, бо беларускія грошы яшчэ не з'яўляюцца валютай (у адрозненне ад расійскага рубля, украінскай грыўны, літоўскага літа). І беларускі прэзідэнт робіць усё магчымае і немагчымае, каб пазбавіцца заходняй дапамогі ў стабілізацыі беларускага рубля і спыненні інфляцыі, з-за якой кожны жыхар Беларусі з кожным днём становіцца ўсё бядней і бядней. І фінансавых спекулянтаў у нас больш, чым у Расіі. Бо для іх дзейнасці ўрад стварыў найзручнейшую сітуацыю ў выглядзе некалькіх абменных курсаў. Фактычна беларуская эканоміка стала натуральнаю гаспадаркай, дзе пануе прамы тавараабмен. Усё гэта — глеба для карупцыі, злоўжывання чынавенствам сваім службовым становішчам.

Вось і атрымліваецца, што пакпіў гарбуз з дыні. Там, дзе трэба плакаць, сп. Зімоўскі смяецца. Зусім як дурань з нямецкай казкі.

Юрый ХАДЫКА

Ліст у рэдакцыю

Спасибо хоть бабулькам за пучок морковки

Я — мать, и я хорошо знаю, как необходимы овощи и фрукты для питания ребенка. Но создается впечатление, что нам предлагают заменить их макаронами и алкоголем. Все больше становится мест, где можно купить водку, а вот овощи....

В постоянно растущем минском микрорайоне Сухарево площадь овощного магазина сначала уменьшилась втрое, освободив большую часть под торговлю спиртными напитками, затем магазин закрылся совсем. Сегодня в Сухарево нет ни одного овощного магазина! В борьбе «за чистоту улиц» убрали лотки розничной торговли, где всегда можно было купить огурцы, помидоры, бананы. Зато в продовольственных магазинах увеличился ассортимент спиртного (вот бы такое разнообразие детского питания), а возле единственного вагончика агрофирмы «Ждановичи» выросли очередь и куча мусора. Вот и ездят мамы с колясками и сумками за витаминами за три леса в соседние районы (спасибо, что хоть не за тридевять земель).

А вот была не так давно в Витебске. Там в микрорайоне Тирасполь картина еще хуже. Обошла несколько магазинов: спиртного полным-полно, но лишь в одном отделе увидела картофель и довольно дорогие помидоры. За овощами моим знакомым приходится ездить на рынок, который совсем не близко. Те, у кого есть дачи, пользуются плодами своих трудов, а иные совершают набеги на близлежащие участки. Что делать? Овощи не приносят больших доходов, торговля в них не заинтересована, и каждый обеспечивает свою семью зеленью как может.

Аналогичная картина во многих городах. Одно спасение — дачники и бабки с ближайших деревень. Это они, постоянно гонимые милицией, приносят к магазинам пучки свежей моркови и стаканы ягод. Стоят и в зной, и в холод, чтобы заработать себе копейку к пенсии. Однако не раз было: если видят, что я покупаю для ребенка, то и выберут получше и продадут дешевле. Вот и получается — если бы не бабки, сидели б наши детки в «спальных» районах без витаминов.

Галина ТРОЦКАЯ,
г. Минск

фасадам

Дырэктар Камароўкі Віктар Раманенкаў.

Але апошнім часам Камароўку моцна затрэсла. Шматлікія камісіі ўпарта высвятляюць, чаму справы на Камароўскім рынку ідуць усё горш. Чаму запазычанасць рынку дзяржаве, па некаторых дадзеных, дасягнула 6 мільярдаў? Чаму рэзка знізіліся прыбыткі, а мяса і іншыя прадукты ўсё даражэюць і даражэюць?

Праверкі рынку пачаліся ў снежні 1997 г. і цягнуцца перманентным чынам дагэтуль. Дзяржкантроль, Мінгарвыканкам, Савет бяспекі — шмат хто адзначыўся на Камароўцы. Як вынікае з папераў Савета бяспекі, большасць фактаў пацвердзілася (меліся на ўвазе злоўжыванні на рынку. — *А.С.*). Матэрыялы праверкі далажаны прэзідэнту РБ, які пагадзіўся з вывадамі і прапановамі камісіі... і даў даручэнні, якія знаходзяцца ў стадыі рэалізацыі...

У гэтай стадыі даручэнні знаходзяцца дагэтуль. Як сказалі ў Камітэце дзяржкантролю, Раманенкаву зараз шукаюць замену. Прыменены класічны ход: з матэрыяламі праверак дырэктара не знаёмяць, ён піша тлумачальныя запіскі, але адказы яму не дасылаюць. Што-небудзь даведацца пра лёс Раманенкава і ўласна Камароўкі ў адпаведных дзяржструктурах немагчыма. Чыноўнікі маўчаць, як партызаны. Іх зразумець можна: усе добра памятаюць, хто прызначаў на пасаду цяперашняга дырэктара і якімі лозунгамі гэта суправаджалася. А прэзідэнт у нас малады і надта самалюбівы — раптам пакрыўдзіцца. Паляцяць галовы...

У прынцыпе, нічога не здарылася. Наша вышэйшая ўлада яшчэ раз паспяхова даказала: за што б яна ні бралася, усё выходзіць праз пень-калоду. Зноў, у каторы раз высветлілася, што эканоміка, законы цэнаўтварэння, гандлю, накладзеныя на нашы спецыфічныя ўмовы, не залежаць ад чалавека, тым больш, аднаго. Якім бы «верным Русланам» ён ні быў.

Хутчэй за ўсё, нас чакае новы захапляючы спектакль пад назвай «Трыумф справядлівасці» ў выкананні аднаго, усяго таго ж акцёра...

Андрэй СЯРЖАН

«Лічна Леаніду Ільічу»

Нядаўна прэзідэнт павучаў пісьменнікаў, як ім быць бліжэй да жыцця. І ён меў рацыю. Ёсць такі грэх у працаўнікоў пяра — лунаць у аблоках, марыць, выдумляць нешта. Карацей, што тут казаць, часам «страшна далякі ані ад народа». Пра адраджэнне ды беларускую мову турбуюцца, Пагоню ды суверэнітэт ім давай. Быццам няма больш надзённых, жыццёвых праблем! А трэба быць прасцей, бліжэй да народа. У гэтай справе, як паказвае практыка, пісьменнікі, якія адначасова з'яўляюцца журналістамі, трымаюць руку, так сказаць, на пульсе часу.

Вось трапілася мне кніга таксама літаратара-журналіста вядомага С.Даўлатава. Усе апавяданні ў ёй пра тое, як ён калісьці працаваў у газеце «Советская Эстония». У адным расказваецца, як эстонская даярка надаіла рэкордную колькасць малака, і начальства прыдумала бяспройгрышную ідэалагічную акцыю. Няхай яна адрапартуе асабіста Брэжневу, ён адкажа ёй, і ўсё гэта абнародаваць у прэсе: маўляў, «народ і партыя — адзіныя!» Справу адразу ўзгаднілі з Масквой і атрымалі «добра».

Паколькі эстонская калгасніца па-руску гаварыла кепска, дык да яе паслалі журналіста з фотаграфам. Так нарадзіўся тэкст тэлеграмы: *«Дарагі і шматпаважаны Леанід Ільіч! Хачу падзяліцца з Вамі радаснай падзеяй. У бягучым годзе мне ўдалося дасягнуць небывалых працоўных паказчыкаў. Я надаіла ад адной каровы рэкордную колькасць малака. І яшчэ адна радасная падзея адбылася ў маім жыцці. Камуністы нашай фермы дружна абралі мяне сваім членам! Абяцаю Вам, Леанід Ільіч, і надалей працаваць з яшчэ большым уздымам».*

Гісторыя мае анекдатычны канчатак. Пакуль талінскія журналісты дабраліся да патрэбнай вёскі і фермы, пакуль зрабілі сваю справу, Масква адрэагавала хутчэй. І, перш чым тэлеграма даяркі была адаслана, адтуль прыйшоў адказ з подпісам Брэжнева, які падзякаваў калгасніцы і павіншаваў з уступленнем у шэрагі «авангарда савецкага грамадства, яго слаўнага перадавога атрада». Можна, канечне, паспрачацца, колькі тут праўды, а колькі — выдуманага. Але чаго толькі не бывала ў «краіне дурняў».

Самае цікавае, што ўчарашні дзень вяртаецца. Бяру я ў рукі свежую газету і чытаю тэлеграму прэзідэнту Лукашэнку ад працаўнікоў калгаса «Кастрычнік» Гродзенскага раёна, якія рапартуюць яму з гэткім вернападданніцкім замілаваннем. Мяркуйце самі: *«Гатовы Вам далажыць, што з гонарам выканалі свой сялянскі абавязак — своечасова правялі ўборку збожжавых... Выражаем Вам, Аляксандр Рыгоравіч, шчырае прызнанне ад простых хлебаробаў за падтрымку і дапамогу, якую Вы і ўрад аказваеце нам у гэты вельмі складаны для ўборкі сельскагаспадарчы год. Бачачы, як складана праходзіць уборачная кампанія ў краіне, бярэм абавязацельства прадаць дзяржаве ў 2,5 раза больш, чымсьці прадугледжана планам дзяржзакупак. Застаемся Вам вернымі выбаршчыкамі».* А вы кажаце, што пісьменнікі ўсё выдумляюць...

Здавалася б, сялянам трэба дзякаваць сваёй зямлі за сабраны ўраджай (62 цэнтнеры з гектара) ды за тое, што даваенныя «інтэгратары» здолелі далучыць Заходнюю Беларусь да «калгаснага раю» значна пазней за Усходнюю, дзе ўраджаі сапраўды «калгасныя». Трэба, праўда, сказаць, што простыя хлебаробы нічога, на самой справе, Лукашэнку не пасылалі, бо тэлеграма падпісана толькі старшынямі самога калгаса і ягонага прафкама. Але і гэта яшчэ не ўсё. У той жа дзень падобная тэлеграма была паслана прэзідэнту з суседняга калгаса «Свіслач» Гродзенскага раёна. Лукашэнка, праўда, адрэагаваў толькі чамусьці на «свіслацкую» тэлеграму, з якой азнаёміўся «з вялікім задавальненнем» і даслаў у калгас тэлеграму ў адказ. Карацей, усё — як у літаратуры.

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Хто вы, доктар Рагуля?

З цыкла «Прыватнае меркаванне грамадзяніна Старыкевіча»

Імя Барыса Рагулі за апошні час я пачуў двойчы. На нядаўняй сустрэчы з пісьменнікамі Лукашэнка шкадаваў з нагоды папулярнасці ў асяроддзі творчай інтэлігенцыі гэтай «адыёзнай асобы». А некалькі дзён раней старэнькая бабуля з Наваградка, узгадваючы ваенныя часы, перахрысцілася: «Дзякуючы Рагулі і яго хлопцам нас не чапалі ні немцы, ні партызаны».

Лёс звёў мяне з Барысам Рагулем летась у Вільні. Наша гутарка доўжылася некалькі гадзінаў. Аднак асэнсоўваць яе я працягваю дагэтуль. І лічу сваім абавязкам распавесці пра гэтага незвычайнага чалавека.

Барыс Рагуля нарадзіўся ў мястэчку Турэц 1 студзеня 1920 года. Хутка ён застаўся без бацькі, які падчас сваёй лекарскай працы заразіўся ад хворых тыфусам і памёр. Потым Барыс з маці жыў у Любчы і Навагрудку. Там Рагуля наведваў беларускую гімназію. Аднак у сярэдзіне 30-х палякі вырашылі зачыніць гэтую навучальную ўстанову. Тады і адбылося першае змаганне Рагулі за беларускую справу. Разам з іншымі патрыётамі ён дамогся ад тагачасных уладаў дазволу на працяг існавання гімназіі пры ўмове, калі знойдзецца дастатковая колькасць новых вучняў. Прыхільнікі беларускай адукацыі хадзілі па вёсках, даводзілі людзям неабходнасць накіроўваць дзяцей менавіта ў нацыянальную школу. Іх намаганні мелі поспех, аднак палякі сваё слова не стрымалі і спынілі дзейнасць гімназіі. Пасля гэтага Рагуля паўстаў перад выбарам: альбо ехаць вучыцца ў Вільню, альбо ісці ў польскую школу. Паколькі ў сям'і бракавала сродкаў, ён застаўся ў Навагрудку.

«У беларускай гімназіі я ведаў, што я беларус. У польскай гімназіі я адчуў, што я беларус. Адразу мы апынуліся ў ізаляцыі, быццам заразна хворыя: наша група ў адным кутку, рэштка класа ў другім. Там было больш беларусаў, але яны запісаны былі расейцамі альбо палякамі. Пры першым пераліку толькі пяцёра назваліся беларусамі, а напрыканцы гімназіі ўжо трынаццаць. У польскай гімназіі мы змагаліся за сваю мову, збіралі літаратуру, прычым рабілі гэта без усялякага палітычнага накірунку. Неяк мы ўстрымаліся і не пайшлі па камуністычнай лініі. Хоць мясцовыя бальшавікі падгаворвалі нас далучыцца да камуністычных акцыяў».

Гімназію Барыс Рагуля скончыў у 1938 годзе. Тады таксама існавала правіла, што таму, хто ідзе ва універсітэт, адтэрміноўвалі службу ў войску. З 15 кандыдатаў з гімназіі, дзе вучыўся Рагуля, на медычны факультэт прынялі чатырох: аднаго паляка ды трох беларусаў. Гэта палякаў страшна ўзрушыла. У выніку да Рагулі дахаты прыехала паліцыя і запатрабавала, каб ён у 24 гадзіны з'явіўся ў войска. Яго падманулі, паведаміўшы, нібыта адтуль яго перавядуць ва універсітэт. Таксама паступілі з адным сябрам Барыса. Адна ўцеха была, што на іх месцы ўзялі двух іншых беларусаў. Тады Рагуля вырашыў атрымаць са свайго няшчасця хоць нейкую карысць, прынамсі, добрую вайсковую падрыхтоўку.

Польскае войска і нямецкі палон

«Падчас службы ў войску я слухаў нямецкае радыё, тым больш, што прасілі самі палякі, якія цікавіліся, што іх чакае. Я ім кажу: «Хлопцы, канец вам. Гітлер вас атакаваць будзе». — О, дык у яго ж папяровыя танкі! — Не ведаю, папяровыя ці не, аднак, ён забярэ ўсё.

Першы нямецкі наступ быў страшэнны. Мы гадзін дванаццаць утрымоўвалі пазіцыі. Потым мусілі адступіць. Наогул гэты бліцкрыг скончыўся за чатыры тыдні. Але ж Францыя пратрымалася толькі тры».

Паранены Рагуля трапіў у нямецкі палон і адразу пачаў планаваць уцёкі. Першая спроба не атрымалася, аднак гэта не спыніла Рагулю, як і падвоеныя драты, вышкі і канвой. Ён разам з сябрамі падрыхтаваў мапы, компасы. І…

«20 студзеня 1940 года быў мароз каля 30 градусаў. У начы мы, апрануўшы белыя халаты, дапаўзлі да плоту. Дамовіліся так: кожны ідзе на сваю рызыку. Каго падстрэляць, мы не адказваем, бо тут няма гераізму ратаваць іншага. Прызначылі месца збору для тых, каму пашанцуе.

Пасля таго, як мы вырваліся, каталікі, што былі з намі, пачалі маліцца. «Ну, вы маліцеся, — сказаў я, — а я мапу пагляджу». Потым мы хаваліся ў лесе, дзе-нідзе даілі кароў. Кіламетраў за 20 да мяжы нас знайшоў нейкі паляўнічы, бо на свежым снезе заставаліся добра бачныя сляды. Ён даў адзін стрэл і загадаў нам выходзіць з узнятымі рукамі. Я кажу яму: «Мы не злачынцы. Мы ўцякаем з палону. Нас пяцёра, яшчэ адзін стрэл і табе канец». Той нібыта згадзіўся пакінуць нас, але потым хуценька паклікаў жандармерыю. Нас абкружылі і вярнулі ў лагер. Калі там нямецкі афіцэр пачаў пытацца, хто кіраваў уцёкамі, я ўзяў віну на сябе і астатніх пакінулі без пакарання. Потым пачалі высвятляць, дзе вашы шчыпцы, мапы, компасы. Я адказаў: «Няма. Мы па зорках ішлі». Праз нейкі час адзін нямецкі афіцэр ізноў пытаецца: «Распавядзі, як вы ўцяклі». Я адказаў: «Не магу, бо ўцяку ізноў».

Каб перашкодзіць наступным уцёкам, Рагулю з сябрамі вывезлі далей ад Беларусі і паставілі працаваць у кляштары гароднікамі. Адтуль яны збеглі ў траўні, гэтым разам паспяхова. Савецкую мяжу мусілі пераходзіць нелегальна, задам, каб сляды вялі нібыта ў Польшчу. Зайшлі ў першую хату, што ім патрапілася на Бацькаўшчыне, і атрымалі страшэнны ўдар. Сяляне назвалі іх дурнямі і параілі вярнуцца. Але назад ходу ўжо не было. Рагуля ізноў апынуўся ў Любчы, дзе працаваў настаўнікам. Але аднойчы Барыс распачаў гутарку, якая вельмі дорага яму каштавала.

«Я пытаюся ў дырэктара: «Чаму у Любчы расейская школа? Тут жа раней адзін поп па-расейску гаварыў». Той натапырыўся: «А вы што, нацыяналіст?». Я адказваю: «Так. У мяне была беларуская мова, беларускія школы, а цяпер вы вызвалілі нас і навязваеце расейскую мову».

У хуткім часе Рагулю арыштавалі. Яго традыцыйна абвінавацілі ў шпіянажы, а таксама ў стварэнні антысавецкага войска ў Налібоцкай пушчы. Следства доўжылася паўгода, а потым ён быў асуджаны да пакарання смерцю. Аднак Рагулю пашанцавала. Напярэдадні выканання прысуду падчас нямецкай бамбёжкі ён здолеў схавацца ў вялікай калоне арыштантаў з гарадской турмы, пасля чаго ізноў пайшоў ва ўцёкі.

«Мы не служылі немцам»

Рагуля вярнуўся ў акупаваны немцамі Навагрудак, дзе стаў перакладчыкам. Разам з аднадумцамі яны намагаліся хоць нейкім чынам ва ўмовах, калі савецкая акупацыя замянілася на нямецкую, рабіць сваю справу. Напрыклад, яны здолелі аднавіць беларускую гімназію, зрабіць яшчэ тое-сёе ў асветніцкіх мэтах. Аднак галоўная справа, дзякуючы якой ён стаў знакамітым, была яшчэ наперадзе.

«У 1943 годзе мне прапанавалі з'ездзіць у Нямеччыну, паглядзець, як там працуюць остарбайтэн. Калі я вярнуўся адтуль, то пайшоў па вёсках і пачаў казаць: «Хлопцы, нельга туды ехаць, бо гэта няволя». Гэта дайшло да немцаў і мяне пагналі з усіх функцыяў. Але праз пэўны час яны зразумелі, што прайграюць вайну. Тады камендант Навагрудскага раёна Траўб прыйшоў да мяне і прапанаваў стварыць вайсковую адзінку дзеля абароны ад партызанаў. Я адказаў: «Трэба бараніць і ад партызанаў, і ад вас, бо расстрэльваюць і тыя, і другія».

Пасля кансультацыяў з сябрамі Рагуля паведаміў Траўбу свае ўмовы: эскадрон павінен быць незалежным ад жандармерыі і наогул мясцовых акупацыйных уладаў і без аніводнага нямецкага афіцэра. Калі ў яго запыталіся, колькі часу неабходна дзеля стварэння гэтай вайсковай адзінкі, Барыс вызначыў тэрмін два тыдні ад моманту атрымання зброі і абмундзіравання. Немцы не паверылі, і калі мінула паўмесяца, наладзілі інспекцыю. Тая была вельмі здзіўленая, што сваё абяцанне Рагуля выканаў.

«Ад гэтага моманту шмат каму палягчэла. Мы карысталіся рознымі сродкамі, каб папярэдзіць забойствы мірнага насельніцтва. Адзін вечар шэф Навагрудскага СД быў у нашых руках, мы яму жанчыну падсунулі. Ён паведаміў мне, што ў Карэлічах будуць зноў рабіць карныя акцыі, арыштоўваць камуністаў і падазроных. Я адразу накіраваў туды свой эскадрон, і немцы мусілі адмовіцца ад сваіх планаў».

Доктар Барыс Рагуля падчас інаўгурацыйнай прамовы пасля выбрання на пасаду прэзідэнта Медычнай акадэміі, 1973 г.

Цікава, што Рагуля не толькі бараніў насельніцтва ад партызанаў, але і спрабаваў пераканаць апошніх разам служыць Беларусі. Падобна, што ў свае 24 гады Барыс меў даволі ідэалістычныя погляды шмат на якія рэчы. Аднак гэта не перашкаджала яму рабіць сваю канкрэтную справу.

«Я казаў партызанам: «Хлопцы, мы не служым немцам, мы толькі хочам бараніць нашых людзей. Вы ж страляеце не ў немцаў, якіх за ўвесь час забілі толькі пяць, а ў нашых настаўнікаў ды беларускіх актывістаў». «А што мы можам зрабіць, — адказваюць яны. — У нас камандзіры ўсе з Масквы».

У мяне быў план пераканаць кіраўніка аднаго з партызанскіх аддзелаў Віктара на нацыянальны бок, злучыць яго людзей з эскадронам і абвесціць у Навагрудку Беларускую Рэспубліку. Цяпер самому смешна ўзгадваць. Аднак у той час усё ўспрымалася ўсур'ёз, хоць да рэалізацыі гэтых планаў справа не дайшла».

Не адбылося і яшчэ шмат чаго. Не спраўдзіліся спадзяванні Рагулі здзейсніць пераварот на II Беларускім кангрэсе і ўтварыць БНР. Аднак эскадрон зрабіў усё ж нямала. Сам факт яго існавання прымусіў партызанаў спыніць свае карныя акцыі супраць насельніцтва.

«Найбольшая сутычка з партызанамі была ў Забалоцці 24 сакавіка 44-га года. Мы адмыслова зрабілі маршрут там, дзе ніякія нямецкія калоны прайсці не маглі. Вайсковым парадкам увайшлі ў лес, папаілі коней у Свіцязі і пайшлі далей. Усюды нас партызаны пільнавалі, аднак не наважваліся распачаць страляніну.

Калі мы ўвайшлі ў Забалоцце, дзе мясціўся партызанскі штаб, то зразумелі, што іх нехта папярэдзіў, бо там нікога не было. Але хутка распачаўся бой, які доўжыўся некалькі гадзінаў. Мы страцілі чатырох хлапцоў».

Так, не было ніякіх масавых баталіяў беларускага эскадрона з партызанамі. Сам Рагуля лічыць, што стварэнне нацыянальнай вайсковай адзінкі было справай не столькі вайсковай, колькі ідэалагічнай.

«Эскадрон звонку выглядаў лепш, чым ён быў на самой справе. Ён фактычна быў сцягам, які канцэнтраваў вакол сябе ўвагу. Насельніцтва ажыло, людзі зразумелі, што маюць абарону. Мы вельмі сур'ёзна ставіліся да ўласнага іміджу: калі адзін з маіх байцоў пайшоў у вёску і папрасіў там гарэлкі, то адседзеў за гэта пяць сутак. Калі эскадрон уваходзіў у вёску, людзі ведалі, што зброя скіраваная не супраць іх, а толькі на праціўніка».

Светлая мэта — незалежная беларуская дзяржава — засталася для таго пакалення патрыётаў недасягальнай марай. Замест таго, каб стаць гаспадарамі на сваёй зямлі, яны вымушаныя былі шукаць паратунку.

Эміграцыя

«За восем дзён да таго, як бальшавікі занялі Навагрудак, я склікаў сваіх хлопцаў і сказаў: «Невядома, што нас чакае, калі пойдзем на Захад. Але вядома, што будзе, калі застанемся тут. Кожны мае выбар». Некаторыя засталіся, некаторыя пайшлі са мной».

Рагулёўцы апынуліся ў амерыканскай зоне, дзе да іх ставіліся наогул нядрэнна. Аднак саюзнікі глядзелі на ўсё амерыканскімі вачыма і не разумелі, як гэта ў СССР можа існаваць таталітарны рэжым. Яны надзвычай сур'ёзна перапытвалі Барыса Рагулю: «Калі вам не падабаецца Сталін, дык чаму вы яго не зменіце?» Нядзіўна, што амерыканскі бок згадзіўся перадаць беларусаў савецкай уладзе. Аднак Рагуля папярэдне атрымаў гэтую інфармацыю і паспеў... так, наладзіць чарговыя ўцёкі. Таму, калі камуністы прыехалі забіраць іх, то знайшлі ў адпаведным бараку толькі французскую прастытутку.

Першыя пасляваенныя гады прайшлі для Рагулі ў вучобе ды змаганні. Ён браў удзел у распрацоўцы плана дэсанту беларускага батальёна на тэрыторыю БССР у выпадку вайны. У выніку гэтага праекта амерыканцы скарысталі тых людзей, што заявілі пра жаданне весці падпольную працу на Бацькаўшчыне. Сярод іх быў і добра вядомы Янка Філістовіч.

«Філістовіч быў незвычайны чалавек. Ён перажываў, што ён жыве на чужыне, а на Беларусі людзі церпяць. Дазнаўся, што ў нас такі праект ёсць, і заявіў, што хоча ісці цяпер, а не чакаць. Я адгаворваў яго, бо ведаў, што ён ідзе на смерць. Я не быў прыхільнікам гэтага плана, бо ведаў, што сярод амерыканцаў ёсць савецкія «краты». Так яно і было, бо тых, хто дэсантаваўся на планаванае месца, ужо чакалі савецкія спецслужбы. А тыя, каго памылкова скінулі ў іншых месцах, пратрымаліся значна больш час.

Задача перад гэтымі людзьмі стаяла такая: каб ні кроплі беларускай крыві не было праліта. Каб вас не абвінавачвалі, што вы прыйшлі як забойцы губіць людзей. Ім загадалі проста знаходзіцца там і чакаць свайго часу. Калі б была сотня такіх людзей у Мінску ў 1991 годзе, сёння была б незалежнасць».

Падчас працы над гэтым праектам стасункі ў Рагулі з амерыканцамі сапсаваліся, і ён эміграваў у Канаду, дзе з 1956 года мае медыцынскую практыку. Камандзір Навагрудскага эскадрона паспяхова займаўся ранняй дыягностыкай рака і нават быў абраны прэзідэнтам Лонданскай медычнай акадэміі (маецца на ўвазе канадскі горад Лондан). Але грамадскую дзейнасць ён таксама не спыняў і паспеў яшчэ паўдзельнічаць у барацьбе за канадскую сымболіку — знакаміты «кляновы ліст». На радзіме ж ён па-ранейшаму застаецца персонай нон-грата. Цяперашнія ўлады па-свойму высока ацэньваюць яго ролю ў змаганні за Беларусь.

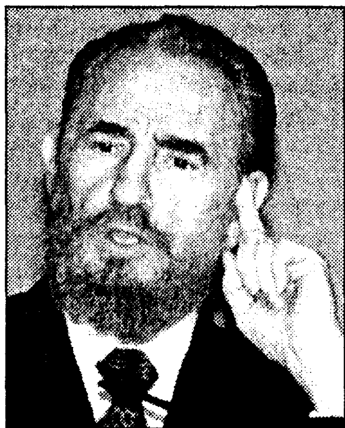
Доктар Барыс Рагуля мае трох сыноў, двое з якіх таксама працуюць лекарамі, дачку, настаўніцу французскай мовы ў гімназіі ў Квэбеку, і восем унукаў. Нягледзячы на ўзрост, ён па-ранейшаму актыўна займаецца справамі Рады БНР, дзе займае пасаду намесніка старшыні.

Паведамляючы гэтыя біяграфічныя звесткі, я наўмысна скончваю сваё апавяданне пра гэтага чалавека без усялякіх высноў, бо прыклад Рагулі яшчэ будзе прадметам гутаркі ў наступным артыкуле цыкла. Тым часам на падставе ўжо вядомай інфармацыі кожны мае магчымасць вызначыць для сябе: хто ён, Барыс Рагуля.

Аляксандр СТАРЫКЕВІЧ

Каддафи наградил Кастро

Очередным лауреатом премии имени Муамара Каддафи стал кубинский лидер Фидель Кастро.

Фидель Кастро.

Премия за заслуги в области прав человека была учреждена ливийским диктатором в 1989 году, а ее стоимостное выражение составляет 250 тысяч долларов. Фидель Кастро получил премиальные деньги «за сопротивление империализму, за борьбу во имя принципов», а также за то, что он не побоялся «противостоять нынешним реалиям, которые предвещают новый этап в борьбе народов с гегемонизмом, эмбарго и агрессией». Такую премию, на наш взгляд, вполне заслужил и белорусский президент. Будем надеяться, что в следующем году полковник Каддафи аценит заслуги нашего борца за права человека.

СПИД

11,7 миллиона уже умерли

Организация Объединенных Наций выпустила в свет отчет о глобальной эпидемии ВИЧ/СПИД за 1998 год.

По данным экспертов, к началу этого года 30 миллионов человек были ВИЧ-инфицированы и 11,7 миллиона человек во всем мире уже умерли с начала эпидемии.

В отчете указывается, что ситуация продолжает ухудшаться: распространение вируса увеличивает количество инфицированных людей на 16.000 человек ежедневно. Только в 1997 году количество ВИЧ-инфицированных составило 5,8 миллиона человек. Установлено, что один человек из 100 взрослых, находящихся в сексуально активном возрасте (15—49 лет), — ВИЧ-инфицирован и только незначительная часть таких людей знают, что они поражены ВИЧ.

Около 600.000 детей были инфицированы в 1997 году матерями непосредственно в период беременности или кормления грудью. Количество детей до 15-летнего возраста, которые были инфицированы или инфицированы сейчас, составило 3,8 миллиона человек.

В отчете приведена карта распределения плотности заболевания по различным регионам мира, где видно, что наибольшая плотность заболеваемости приходится на развивающиеся страны: 89% ВИЧ-инфицированных живут в африканских районах Сахары и развивающихся странах Азии.

Полностью с Отчетом о глобальной эпидемии ВИЧ/СПИД за 1998 год можно познакомиться в Представительстве ООН в Беларуси.

Турция и Европа: кто кому нужнее?

Вот уже второй год между Европой и Турцией наблюдается охлаждение отношений.

После того, как НАТО перестало выполнять функцию оборонительного союза, направленного против Организации Варшавского договора, Турция, похоже, утратила роль передового плацдарма альянса и его южного фланга. Отказ принять Турцию в члены ЕС, обвинения в нарушении прав человека, давление в вопросе Кипра — вот не полный перечень претензий европейских структур к Анкаре. Турецкое руководство все больше чувствует себя обиженным и не скрывает своего разочарования в политике своих союзников.

Влиятельнейший британский журнал «Экономист» опубликовал недавно материал, в котором сквозит серьезная тревога по поводу дальнейших отношений Турции с западным миром. Авторы статьи отдают себе отчет в том, что Европе нужна дружественная и демократическая Турция. Ведь эта страна обладает шестнадцатым по мощности экономическим потенциалом в мире и второй по численности армией среди членов НАТО. Кроме того, она находится на условной линии фронта альянса. Под противником имеется в виду, конечно, не Россия, сегодня для Запада опасности не представляющая, а тот регион, который находится на восток от Турции и который в настоящее время беспокоит Запад более всего. Здесь — наибольшие запасы нефти, как в новых каспийских месторождениях, так и в давно известных, расположенных в зоне Персидского залива. Здесь правят множество диктаторских режимов и правительств, проводящих непредсказуемую внешнюю политику, способных развязать в любой момент агрессию против своих соседей, что неминуемо потребует вмешательства Запада.

Наконец, этот регион является родиной наиболее воинствующих исламских течений, таких, как «Талибан», удерживающий сегодня в своих руках большую часть многострадального Афганистана. Вполне понятно, что Западу просто необходима помощь Турции не только для охраны нефтепроводов, но и для демонстрации возможности сосуществования мусульманской веры с принципами современной демократии.

Но такая связь не может быть односторонней. «Экономист» уверен, что Турции просто необходимо держаться Запада, потому что в противном случае ее собственная система государственного управления может просто-напросто рухнуть.

Михаил СОКОЛОВСКИЙ

Так рождалась «Солидарность»

Польская революция: год первый

1980-й. Новая волна забастовок

4 июля 1980 года утренний выпуск польских теленовостей развивался по аналогу с нашими новостями белорусского ТВ. Прочитав монолог о невиданном подъеме польской экономики, диктор неожиданно ошарашил телезрителей правительственным постановлением о повышении цен. Согласно новому постановлению, существенно поднимались цены на продукты питания, прежде всего на мясо. В ответ рабочая Польша взорвалась. В тот же день начались забастовки в Варшаве и Люблине, перекинувшиеся на остальные регионы страны.

Призрак рабочей революции вновь ворвался в кабинеты правительственных чиновников. Теперь все зависело от самих рабочих. Смогут ли они сформулировать требования, выходящие за рамки обыкновенной индексации зарплаты и стать авангардной силой общества, либо в очередной раз поддадутся на подачки и уговоры властей и вернуться к работе. Иными словами, речь шла о том, нужна ли рабочим, кроме мяса, еще и свобода?

Две недели июля польское правительство работало в лихорадочном режиме. Для подавления забастовок были сформированы правительственные «пожарные команды». Так назывались группы чиновников, которые выезжали на переговоры с бастующими трудящимися. Прибывая на предприятия, члены «пожарных команд» обычно сразу шли на частичные уступки рабочим — принимали их требования по компенсации повышения цен и предлагали вернуться к работе. В такой ситуации активистам КОС-КОРа было трудно направить рабочий протест в русло политических требований. Рабочим понадобилось какое-то время, чтобы понять, что повышение зарплаты в общем-то ничего не меняет — правительству ничего не стоит запустить печатный станок и наштамповать недостающее количество денежных ассигнаций. Но такая практика не спасала рабочих от роста дороговизны, а наоборот, привела к росту инфляции и кризису экономики. Значит, суть защиты рабочего человека от социальных и политических экспериментов властей заключается не в том, чтобы периодически выпрашивать у начальства добавку к зарплате. Надежную защиту от произвола может гарантировать лишь постоянная независимая самоорганизующаяся трудящихся, иными словами — свободный профсоюз. Созданный на национальном уровне он мог бы не только гарантировать правовую защиту своим членам, но и в зародыше блокировать антирабочие распоряжения правительства.

Наиболее сознательными в этом отношении были рабочие балтийского побережья, где у всех в памяти еще был расстрел гданьских судостроителей в 1970 году. Кроме того, здесь активнее, чем в других регионах, действовала сеть КОС-КОРа.

К тому времени как «ползучая» польская забастовка 1980 добралась до Гданьска, правительство уже уверовало, что путем обещаний и единовременных компенсаций можно будет и на этот раз успокоить рабочих. Уверенный в себе первый Секретарь ЦК ПОРП Э. Герек укатил отдыхать в Крым, напутствуя своих подчиненных действовать в случае новых забастовок по обкатанной схеме — обещать, соглашаться по непринципиальным пунктам и т.д. и т.п.

Горячий август

Вспыхнувшая в Гданьском регионе забастовка сначала развивалась по вышеуказанному сценарию. Администрации предприятий удовлетворили экономические требования бастующих и восстановили уволенных, и решили, что конфликт исчерпан. Однако, активисты КОРа думали иначе. В ночь с 16 на 17 августа они проникли на территорию гданьской верфи, где провели собрание представителей бастующих предприятий. Решением собрания, на котором было представлено 750 заводов, был создан «Межзаводской Забастовочный Комитет» во главе с электриком Лехом Валенсой. МЗК постановил продолжать забастовку и придать ей политический характер. Первым пунктом в списке требований МЗК стояло требование, связанное с правом на создание независимых от государства профсоюзов.

Масштабы всеобщей забастовки на побережье вынудили правительство срочно реагировать на происходящее. К забастовщикам отправилась правительственная комиссия во главе с вице-премьером М. Ягельским. Приехав в Гданьск, М. Ягельский с ужасом осознал, что власть ЦК ПОРП на этот регион больше не распространяется. Функции управления общественным порядком в городе и регионе перешли забастовочному комитету. Рабочие дружины контролировали ситуацию, не допуская провокаций со стороны властей и спецслужб. Через структуры МЗК было налажено распределение продуктов среди семей бастующих. Здесь же чиновники вновь услышали слово «Солидарность». Скорее даже не услышали, а увидели: весь Гданьск был расписан призывами быть солидарными в борьбе и стоять до конца.

Переговоры между вице-премьером и председателем МЗК Л. Валенсой проходили тоже в не привычной обстановке. Из кабинета, где шли переговоры, была налажена прямая трансляция на улицу, где десятки тысяч рабочих внимательно следили за тем, что происходит внутри. Между тем, забастовка расширялась. Ежечасно вице-премьеру сообщали, что требования, родственные с Гданьским, поддержали столичные комитеты Люблина, Познани и Щецина ...

Следующая неделя оказалась решающей для польского рабочего движения. Правительство мобилизовало весь аппарат пропаганды, чтобы доказать, что за забастовками стоят агенты ЦРУ. В жертву было принесено целое стадо козлов отпущения — партийные чиновники, которых обвинили в коррупции. Наконец правительство прибегло к открытому шантажу, угрожая забастовщикам советскими танками. Однако, все оказалось напрасным. 29 августа к забастовке присоединились силезские шахтеры. Силу и ярость их забастовок режим знал по предыдущим стачкам. Это означало поражение властей. Оставалось лишь признать поражение.

31 августа на Гданьской судоверфи вице-премьер М. Ягельский и председатель МЗК Л. Валенса поставили свои подписи под документом, обязавшим правительство выполнить 21 требование рабочих: ввести 5-дневную рабочую неделю, пересмотреть систему льгот для работников партии, повысить зарплату в качестве компенсации за рост цен... Но самое главное требование, признанное правительством, было сформулировано в первом пункте: «Признание независимого от партии и работодателей свободного профсоюза, вытекающее из признанной Польшей конвенции № 82 международной организации труда, касающейся профсоюзных свобод».

Это была подлинная революция. Впервые рабочие осознали, что их экономические интересы не могут быть защищены без политических гарантий. В яростной битве в августе 1980 г. они завоевали юридически гарантированные права объединяться в свободные профсоюзы.

Эти профсоюзы приняли название «Солидарность».

«Солидарность» растет

31 августа 1980 года, поставив подпись под соглашением между бастующими и правительством, обыкновенный гданьский электромонтер Л. Валенса изменил ход польской истории. Вышеупомянутое соглашение просто взорвало общественную жизнь нации. На фоне упорного молчания официальных газет происходил великий переворот: миллионы рабочих, а вслед за ними служащие и интеллигенция по собственной инициативе объединились в свободные профсоюзы. Это было беспрецедентное явление: в течение сентября 1980 — марта 1981 гг. в ряды новой организации вступило от 8 до 10 млн. человек. Теперь за профсоюзами стояла задача закрепления фактического положения.

Чтобы отстоять свободы в борьбе с вероломной системой, у «Солидарности» было лишь одно средство — солидарность.

18 сентября 1980 г. в Гданьске собрались представители 36-ти стачкомов. Собрание постановило учредить независимый самоуправляющийся профсоюз «Солидарность», приняло его Устав, избрало руководство. В следующие дни все общество говорило лишь об исходе, который начался из государственных профсоюзов, и о стремительном росте молодой организации. В конце концов в старых профсоюзах остались лишь чиновники и члены партии. Враждебный тон официальной прессы, которая, как всегда, следовала своему любимому лозунгу «работать надо», имел слабое влияние. Оппозиция овладела ситуацией и повела за собой рабочее движение фактически без борьбы.

Власти смогли противопоставить росту «Солидарности» лишь саботаж августовских соглашений. Так, например, правительство не вспомнило своих обещаний о повышении заработной платы. В такой ситуации у профсоюзов не оставалось иного выхода, кроме забастовки. Это было рискованное предприятие, поскольку никто не мог гарантировать, что еще рыхлые структуры «Солидарности» выдержат проверку на единство и сплоченность. Тем не менее, 3 октября забастовка состоялась. На один час замерла вся страна. Первая в истории Польши общенациональная стачка послужила грозным предостережением руководству страны — требование по зарплате пришлось выполнить.

Несмотря на очевидные уроки 3 октября, правительство сразу же предприняло новую атаку против профсоюзов.

Линия конфронтации прошла по вопросу регистрации. Варшавский воеводский суд, где выносилось решение о регистрации новых профсоюзов, внес существенные изменения в Устав «Солидарности», существенно исказив ее принципы. Руководство «Солидарности» обжаловало решение Варшавского суда в Высшем Суде. Чем меньше дней оставалось до 11 ноября — дня рассмотрения Верховным Судом жалобы «Солидарности», — тем ожесточенней становилась политическая борьба. Партийно-правительственная сторона всячески пыталась оттянуть официальную регистрацию, используя для этого всевозможные юридические казусы. Накануне принятия окончательного решения «Солидарность» вновь объявила по всем низовым организациям предзабастовочное состояние. И вновь режим вынужден был пойти на уступки перед лицом возможной забастовки. 10 ноября Верховный Суд принял жалобу «Солидарности» и постановил зарегистрировать профсоюзную организацию.

Выше перечисленные случаи — это лишь самые громкие провокации властей против рабочего движения. Наряду с ними происходило огромное количество других инцидентов. Например, конфискация профсоюзного оборудования, обыски в штаб-квартирах «Солидарности», аресты активистов... В подобных ситуациях у «Солидарности» был лишь один выход — забастовка. Угроза всеобщей стачки действовала на чиновников безотказно.

Кирилл КУДРЯВСКИЙ

(Продолжение следует. Начало в №№ 85—86)

Alma mater над Дзвіной

185 гадоў таму пачаліся заняткі ў Полацкай акадэміі

Уладзімір АРЛОЎ

Выступаючы нядаўна на тэлебачанні па праблемах адукацыі, адзін з кіраўнікоў краіны не праміну ў духу былых часоў зазначыць, што «да рэвалюцыі Беларусь не мела ніводнай вышэйшай навучальнай установы». На першы погляд, усё правільна. Аднак чалавек, дасведчаны ў гісторыі, ведае, што такая канстатацыя — толькі частка праўды. Сведчаннем гэтага з'яўляецца, у прыватнасці, і гісторыя Полацкай акадэміі.

Сабор святога Стэфана, зруйнаваны ў 1964 годзе.

Год 1812-ты

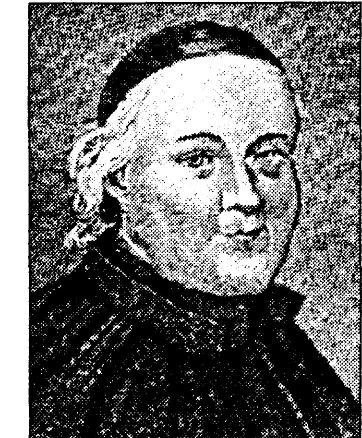
У адзін з чэрвеньскіх дзён 1812 года ў цёмнае зорнае неба над святочна ілюмінаваным цэнтрам Полацка павольна паплыў велізарны, размаляваны жывапісцамі паветраны шар з лацінскім надпісам: «Лячу радасна і бясклапотна пад абаронаю Аляксандра». Горад урачыста адзначаў адкрыццё акадэміі, другой (пасля Віленскай) на землях былога Вялікага Княства Літоўскага і шостай па ліку ў Расійскай імперыі вышэйшай школы з універсітэцкім статусам. Указ аб стварэнні Полацкай акадэміі падпісаў цар Аляксандр І.

Удзельнікі банкета, на якім паднімалі келіхі за новы беларускі універсітэт, яшчэ не ведалі, што ў той самы чэрвеньскі дзень 1812 г. французскі пасол у Пецярбургу ўручыў расійскаму міністру замежных справаў ноту пра абвяшчэнне вайны.

Студэнты і выкладчыкі

У сувязі з ваенний кампаніяй заняткі ў акадэміі пачаліся толькі ў 1813 годзе. Студэнтаў прынялі тры факультэты: тэалагічны; моваў і літаратур; філасофіі і вольных навук. Пасля праведзенай у 1815-м рэарганізацыі факультэтаў засталося два — філасофіі і моваў і тэалагічны. У дадатак да дысцыплінаў з праграмы калегіума тут вывучалі прыкладную матэматыку, хімію, заалогію, батаніку, мінералогію, трыганаметрыю, палітычную эканомію і статыстыку, права...

На філалагічным факультэце выкладалі такія мовы і стваравыя на іх літаратуры, як лацінская, грэцкая, старажытнагабрэйская, польская, руская, французская, нямецкая, італьянская, арабская і сірыйская. Курс той або іншай мовы вёў педагог, для якога яна была роднаю і які ведаў яе да тонкасцяў.

Генерал ордэна езуітаў Тадэвуш Бржазоўскі, пры якім Полацкі калегіум быў пераўтвораны ў акадэмію з універсітэцкім статусам.

У акадэміі вучылася больш за 800 студэнтаў. Тут выкладалі добра вядомыя ў свой час у навуковых колах вучоныя. З 1814 да 1820 года 33 выкладчыкі сталі тут дактарамі тэалогіі, 11 — дактарамі тэалогіі і кананічнага права. Ступені магістра тэалогіі атрымалі 13 чалавек, магістра філасофіі — 9, кандыдата філасофіі — 27.

У выдавецтве, што дзейнічала пры акадэміі, выходзілі падручнікі па замежных мовах, матэматыцы, паэтыцы і рыторыцы. Друкаваліся навуковыя трактаты, календары і літаратурныя зборнікі. У Полацку пабачылі свет «Слоўнік старажытнасцяў» і «Лацінска-польскі лексікон», былі перавыдадзеныя творы Фэдра, Цыцэрона, Тыбула, Нэпота. Выкладчыкі і студэнты полацкай *alma mater* былі аснoўнымі аўтарамі ілюстраванага літаратурна-навуковага часопіса «Месячнік Палоцкі», першага часопіса на сучасным абшары Беларусі.

Часопіс меў шэсць аддзелаў: літаратуры і вольных навук, маральна-філасофскі, фізіка-матэматычны, гістарычны, крытыкі і літаратурных навінаў, дзе былі змешчаны, напрыклад, пераклад трагедыі Эўрыпіда «Арэст» і ўрыўкі са старажытных рукапісаў акадэмічнай бібліятэкі, якая налічвала, дарэчы, сорак тысяч тамоў.

За гады сваёй дзейнасці (1787—1820) полацкае выдавецтва выпусціла больш за паўтысячы назваў кніг на дзесятку моваў, у тым ліку на літоўскай і латышскай. (Па-беларуску выходзілі, праўда, толькі зборнікі духоўных песняў.)

З полацкіх аўдыторыяў пачалі свой шлях у навуку гісторык, археолаг і этнограф Канстанцін Тышкевіч, філосаф Анёл Доўгірд, астраном і філосаф Якуб Накцыяновіч, палітык і прамоўца Тадэвуш Корсак. У Полацкай акадэміі вучыўся аўтар шырока вядомых партрэтаў Міцкевіча, Пушкіна, Напалеона мастак Валянцін Ваньковіч. Яе дыплом атрымаў адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры, аўтар «Шляхціца Завальні» Ян Баршчэўскі. Пералік імёнаў, што ўвайшлі ў энцыклапедыі, мог быць шматкроць даўжэйшым, каб Полацк не заставаўся універсітэцкім горадам усяго восем гадоў.

Чаму зачынілі акадэмію

Вышэйшыя навучальныя ўстановы рабіліся на захопленых Расіяй землях Вялікага Княства Літоўскага магутнымі цэнтрамі духоўнай апазіцыі. Царскія ўлады хутка разгледзелі небяспеку і рыхтавалі расправу. Полацкай акадэміі было наканавана сысці з гістарычнай сцэны першаю.

Таварыства Ісуса, пад чыёй апекаю знаходзілася *alma mater*, абвінавацілі ў тым, што яно навернічае ў каталіцкую веру праваслаўных юнакоў. У лік такіх «ахвяраў» трапіў нават пляменнік міністра асветы князя Галіцына. А полацкую прафесуру абвінавацілі ў выхаванні антыўрадавых настрояў. 13 сакавіка 1820 года з царскай канцылярыі выйшаў катэгарычны ўказ: «Полоцкую академию и подведомственные ей училища упразднить».

Не маючы магчымасці заставацца ў імперыі, педагогі і многія выхаванцы акадэміі рассеяліся па свеце. Прафесар філасофіі беларус Вінцэнт Бучынскі надрукаваў у Вене свае «Метафізіку», «Этыку» і «Логіку». Трохтомнік патрапіў на пісьмовы стол бельгійскаму каралю, і той выдаў указ аб запрашэнні Бучынскага на пасаду прафесара філасофіі Лювэнскага універсітэта.

Яшчэ адна выдатная асоба, чыя кар'ера пачалася з Полацкай акадэміі, а працягвалася ў Злучаных Штатах Амерыкі — айцец Францішак Дзяржынскі. З яго імем непасрэдна звязанае адкрыццё Сент-Луіскага універсітэта, а таксама стварэнне шырокай сістэмы амерыканскіх каталіцкіх школаў, якая паспяхова дзейнічае ў Амерыцы дагэтуль. Сёння ў езуіцкіх вышэйшых навучальных установах ЗША вучацца каля 125 тысяч студэнтаў. Дыплом аднаго з такіх універсітэтаў мае Біл Клінтан.

Гняздо вальнадумства

Маёмасць былой акадэміі царская ўлады перадалі ордэну піяраў, абавязаўшы іх адчыніць у Полацку ліцэй або калегіум. А вальнадумныя ідэі вытравіць не ўдалося.

У 1823-м паліцыя раскрыла ў Полацкім калегіуме таемную арганізацыю. Яна была філіяй Віленскага таварыства філаматаў. Юных нелегалаў, якія пашыралі антыўрадавыя вершы, улады вырашылі проста папалохаць. Гэта дапамагло ненадоўга: у 1826 годзе на карчме ў самым цэнтры горада хтосьці павесіў вершаваны заклік скінуць расійскае ярмо. Таемнае таварыства працягвала дзейнічаць пад кіраўніцтвам настаўніка гісторыі Андрэя Міхайловіча. Як пазней высветліла следства, ён патрабаваў ад студэнтаў захоўваць змест сваіх лекцыяў у сакрэце. Выпускнікоў полацкіх піяраў арыштоўвалі ў Віцебску, Вільні, Санкт-Пецярбургу...

Такі расаднік апазіцыянераў быў каланізатарам як бяльмо на воку, і ў 1830-м піярскую вучэльню спасціг лёс акадэміі.

Праз два гады царызм патушыў яшчэ адзін агмень навукі і імкнення да свабоды — Віленскі універсітэт. Новы міністр асветы Уваараў і цар Мікалай І былі вартыя адзін аднаго. Першы казаў: «Чым меней людзі ведаюць, тым лягчэй імі кіраваць». Другі любіў паўтараць: «Мне не трэба разумных падданых, мне трэба верныя і паслухмяныя».

Пасля выгнання піяраў уся колішняя маёмасць акадэміі перайшла ў казну. Музейныя зборы і лепшыя творы карціннай галерэі паехалі ў Пецярбургскую акадэмію мастацтваў. Друкарню перавялі ў Кіеў. Горад развітаўся з бясцэннай акадэмічнай бібліятэкай. Рэестр зафіксаваў, што было вывезена 256 пудоў кніг. Публічная бібліятэка ў сталіцы імперыі атрымала «все редкие роскошные издания, коих она не имеет и, следовательно, могущие служить ее украшением» — 177 кніг і 106 рукапісаў. Пецярбургскі універсітэт папоўніў свае зборы на 6.260 тамоў, маскоўскі — на 454. Галоўнае імперскае ўпраўленне духоўных справ «иностранных вероисповедений» — на 3.056. На ўсход царскія рабаўнікі павезлі і архіў акадэміі з манускрыптамі, дзе, магчыма, быў бясцэнны Полацкі летапіс ці яго копія. У першую сусветную вайну частка архіва знайшлася ў Сімбірску. Некаторыя рукапісы трапілі да мясцовых архіварыусаў, астатнія інтэнданты прадалі на пуды як абгортачную паперу.

Сабор святога Стэфана

Трагічна склаўся і лёс полацкага сабора святога Стэфана, які, па сутнасці, з'яўляўся акадэмічным храмам. 23 скрынкі з абразамі і царкоўнымі рэчамі былі адпраўлены ў Варшаву і здадзеныя інтэнданту былога каралеўскага замка. Арганы трапілі ў Віленскі сабор святога Яна, дзе, дарэчы, захоўваюцца і цяпер.

Перахрышчаны ў Мікалаеўскі і перададзены праваслаўным сабор пасля «вялікага Кастрычніка» зазнаў здзекі бальшавіцкіх варвараў. «Па просьбах працоўных палачан» яго зачынілі і абезгалосілі — скінулі і адправілі на пераплаўку званы. Косці пахаваных у саборных сутарэннях людзей раскідалі ў адно месца, а ў вызваленых падвалах зрабілі склад гародніны. Гэта была толькі першая дзея.

Пасля вызвалення Полацка ад гітлераўцаў сабор (у гады акупацыі ён дзейнічаў) і прылеглыя старадаўнія будынкі далі прытулак жыхарам разбураных дамоў і практычна ўсім гарадскім установам і крамам. Полацкія ўлады адлпацілі храму чорнай няўдзячнасцю. У кастрычніку 1963-га ў нетрах выканкама гарсавета нарадзілася рашэнне № 28 «О мероприятиях по сносу церкви и правого крыла бывшего кадетского корпуса»... Улады выдаткавалі з гарадскога бюджэту 40.000 рублёў «на вывоз мусора», а тутэйшыя дойлiды паставілі на месцы сабора, дзе калісьці Полацк быў абвешчаны універсітэцкім горадам, вусцішны дзевяціпавярховік, вядомы як «дом з вушамі».

У сярэдзіне XIX стагоддзя ў Беларусі сапраўды не засталося ніводнай вышэйшай навучальнай установы. Улады зачынялі іх, баючыся росту нацыянальна-вызвольнага руху. Такі лёс напаткаў Віленскі універсітэт, Горы-Горацкі земляробчы інстытут... Але першай ахвяраю была Полацкая акадэмія.

Даты і лёсы

21 жніўня

1940. У Мексіцы памёр кіраўнік IV Інтэрнацыянала, найбольш небяспечны вораг Сталіна Леў Троцкі, якога напярэдадні смяротна параніў савецкі агент Рамон Меркадэр. З іроніі лёсу, у гэты ж дзень у 1953 г. у Маскве быў арыштаваны кіраўнік той аперацыі НКВД генерал-лейтэнант Павел Судаплатаў. Абвінавачаны ва ўдзеле ў змове Берыі, ён быў асуджаны да 15 гадоў зняволення. Рэабілітавалі яго толькі ў 1992 г.

1968. У ноч з 20 на 21 жніўня войскі краінаў Варшаўскага дагавора перасеклі мяжу Чэхаславакіі, каб гусеніцамі танкаў раздавіць «пражскую вясну».

22 жніўня

1928. Нарадзіўся выбітны германскі кампазітар Карл-Хайнц Штокгаўзен, першаадкрывальнік электроннай музыкі і лідэр пасляваеннага авангарда.

23 жніўня

1921. У Мінску ў былым Купецкім клубе адчыніўся Тэатр рэвалюцыйнай сатыры.

1923. Быў створаны новы ўрад БНР на чале з А.Цвікевічам. Папярэдні ўрад на чале з В.Ластоўскім мусіў пайсці ў адстаўку пад ціскам прыхільнікаў прымірэння з БССР.

24 жніўня

1572. Варфаламееўская ноч у Парыжы: каталікі перабілі тысячы пратэстантаў, якія нібыта збіраліся захапіць уладу ў краіне.

1981. У небе над Амурскай вобласцю сутыкнуліся пасажырскі АН-24 і бамбардзіроўшчык Ту-16. Пасля падзення іхніх парэштак з вышыні 5.400 м. выжыў толькі адзін чалавек — Ларыса Савіцкая. Мясцовае аддзяленне Дзяржстраху выплаціла ёй кампенсацыю за страсенне мазгоў, двайны пералом пазваночніка ды іншыя траўмы у памеры 75 рублёў.

1991. Украіна абвясціла незалежнасць ад СССР.

Падрыхтаваў **Юрась БАРЫСЕВІЧ**

30 лет назад

Цена славянской «дружбы»

Для нейтрализации чехословацкой «ползучей контрреволюции» были сформированы **Прикарпатский** и **Центральный фронты**. В состав Прикарпатского фронта вошли четыре армии: 13, 38, 8-я гвардейская танковая и 57-я воздушная. Центральный фронт был развернут в ГДР и Польше. Разграничительная линия фронтов проходила через Краков. В состав Центрального фронта также вошли четыре армии: 11-я и 20-я гвардейские, 4-я гвардейская танковая, 37-я воздушная. **Итого в Чехословакию вторглось 8 (восемь!!!) армий.**

В состав «братской армии» было для виду включено несколько польских и восточногерманских дивизий.

Прикинем — одна советская армия усиленного состава (как мотострелковая, так и танковая) — это примерно полторы тысячи танков.

Итого на шесть армий — **9 тысяч танков**! На маленькую Чехословакию. Советские танки стояли чуть ли не на каждом перекрёстке! Практически все они после завершения операции пошли на слом. Более-менее длительной непрерывной эксплуатации танк не выдерживает. Он на это не рассчитан.

Мировая цена хорошего современного танка составляет около одного миллиона долларов. Тогда танки были проще, и, соответственно, дешевле. Но пусть даже один тогдашний танк стоил 300 тысяч. В этом случае только по танкам получается (300 000 x 9000) 2,7 млрд. долларов. А ведь в танках солдаты. Их нужно кормить и одевать. Офицеры тоже не святым духом питаются. И оклады офицерам нужно платить повышенные — ведь обстановка боевая. А бронетранспортёры, автомобили, самолёты? А ГСМ и запчасти? По самым скромным подсчётам, операция оказания «братской помощи» обошлась Советскому Союзу в **15 миллиардов долларов**!

В связи с этим зададимся вопросом. Зачем были такие кошмарные расходы? Не проще ли было «*лживой капиталистической пропаганде*», разлагающей социализм, противопоставить «*честную коммунистическую пропаганду*». Ведь это неизмеримо дешевле. Посчитаем.

Пусть в Чехословакии 5 млн. взрослых граждан (круглую цифру берем для простоты, порядок конечного результата будет тот же). Для того, чтобы провести с этими гражданами собрания, необходимо организовать 250 тыс. собраний **(из расчёта одно собрание на 20 человек). Для того, что**бы провести эти собрания в течение 2 месяцев, необходимо 5 тысяч пропагандистов (из расчета 25 собраний на одного пропагандиста). Если положить пропагандисту зарплату в 200 долларов плюс 100 долларов командировочных, то получается (2 x 300 x 5000) 3 млн. долларов. Пусть управление и накладные расходы обойдутся ещё в 2 миллиона. Таким образом, для проведения пропагандистской кампании по самому эффективному методу — «лицом к лицу» (в аудитории из 20 человек можно ответить на вопросы практически каждого) нужно было всего 5 миллионов долларов!

Так не проще ли было собрать 5 тысяч замполитов (а их в восьми-то армиях примерно столько и было!) и отправить этих замполитов без всяких танков к «братьям-славянам» для разъяснения правильности коммунистических идей? Зачем такой дорогостоящий довесок в виде танков, бронетранспортёров, самолётов и прочего? Неужели в политбюро ЦК КПСС этого не понимали? В том то и дело, что прекрасно **понимали**. Там прекрасно **знали** цену так называемым «светлым коммунистическим идеям». Там **отдавали себе отчет** в том, что без насилия эти «идеи» гроша ломаного не стоят и никогда не стоили.

Вопрос второй. Откуда у СССР такие деньги? **15 миллиардов!** Ответ очевиден — за счёт рабов КПСС, которые верноподданно вкалывали на коммунистов за среднюю зарплату в 120 рублей. Как, впрочем, и сейчас вкалывают за тот же мизер. Мало того, что сами рабы, так ещё и других в рабстве держали — **«по-братски»**.

Валерий СИВУХА,
председатель Могилёвской областной организации ОГП

ПАНЯДЗЕЛАК
24 жніўня

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00 Резонанс. 08.50 Телебарометр. 09.05 Потребительская корзина. 09.20 Премьера песни. 09.35 «Навстречу». 10.15 Здоровье. 10.45, 18.20 «Блистательные Азераки». 11.35 Бездельник. 12.05 Теленавигатор. 12.25 «А музыка звучит...» 13.00, 15.00, 18.00, 23.40 Новости. 13.10 «Поездка через город». Х/ф. 14.15 «Классик-премьер». Х/ф. 14.35 Параграф. 15.10 Видеокурс французского языка. 15.35 «Девочка и океан». 16.00 «Жемчужина Полесья». 16.10 Концерт. 16.30 Регион. 17.00 «Охраняется государством». Д/ф. 17.30 Гости в дом. 19.15 Белорусский хит-парад. 19.25 «Сегодня с вами...» Министр предпринимательства и инвестиций РБ А.Сазонов. 20.05 Третий тайм. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Понедельник с «Христофором». 22.15 «Журавушка». Х/ф. 23.55 Крок-2.

ОРТ
17.00, 23.50 Новости. 17.20 «Роксолана – пленница султана». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 18.30 Угадай мелодию. 19.00 «Человек в маске». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 «Горец». 21.50 Программа Э.Рязанова. Даниэль Ольбрыхский. 22.35 «Дом на Трубной». Х/ф. 00.00 Программа передач.

РОССИЯ
16.00, 23.00 Вести. 16.30 Осторожно, модерн! 16.55, 00.10 Прогноз погоды. 17.00 «Доктор Марго». Х/ф. 17.55 Любовь с первого взгляда. 18.25 «Марьина роща». 19.30 Подробности. 19.45 Сам себе режиссер. 20.20 «Менялы». Х/ф. 22.00 «Дживс и Вустер». 23.30 Дежурная часть. 23.45 Автошоу.

КУЛЬТУРА
07.00, 11.30, 23.20 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Погода. 07.25 «Илзе Лиепа и ее друзья». 07.40 «Король-олень «. Х/ф. 09.00, 10.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Петербургский гурмэ». 09.20 Консилиум. 09.50 Книжный кладезь. 10.05 Международное обозрение. 10.45 Музыкальный экспромт. 11.05 «Под сенью дружных муз». 11.35 Живое дерево ремесел. 11.40 «Театр одного художника». 12.00, 13.15 Спектакль «Пока арба не перевернулась». Ч.1-я и 2-я. 12.59, 19.29 Азбука. 14.05 Вместе с Фафалей. 14.20 «Верхотурье». Д/ф. 14.50 Н.Агнивцев. «Персианские мотивы». 15.05 Мультфильмы. 15.50 «Лукоморье». 16.15 Люди в моде. 16.30 «Золотая карта России». 17.05 «2003». 17.10 «Сокровища Петербурга». 17.25 Вижу цель! 17.55 Док. фильм. 18.30 «Князья, гусары, Мефистофель и пацак, или Герой не нашего времени». 19.10 Чудо-сказка. 19.50 Михаил Гефтер: «Врозь и вместе». 20.30 Фасады в кружеве балконов. 20.45 После новостей... 21.05 «С добрым утром, Вавилон!» Х/ф. 1-я с. 22.00 «Вариации на тему классики». 22.30 «Даль говорящая, вернись».

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Детектив Нэш Бриджес». 09.15 «Я от Пиконе». Х/ф. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Любовь и тайны Сансет Бич». 14.00 «Красавчик». 15.20 «Улица Сезам». 15.50 Мультфильмы. 16.15 «Удивительные странствия Геракла». 17.05 Криминал. 17.15 Впрок. 17.25 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 «Церемония». Х/ф. 20.40 «Куклы». 22.40 Сегодняччко. 23.15 «Байки из склепа».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00 «Поезд вне расписания». 10.20 «Ожерелье для моей любимой». 11.30 «Искренне ваш...» 12.50 «Родня». 14.25 «Дневной поезд». 16.00 «Азбука любви». 16.50, 18.05 КиНовости. 17.00 «ТАСС уполномочен заявить...» 18.15 «Дворянское гнездо». 20.00 «Сердца трех». 20.50 «Три истории». 22.40 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Пистолет». Д-17. 10.25 «Схватка». Д-17. 13.10, 20.55 КиНовости. 13.20 «По прозвищу «Буря». Д-13. 14.55 «Спи, детка, спи». 16.25 «Коматозники». Д-17. 18.20 «Конни». Д-17. 19.15 «Освобождение Л.Б.Джонса». Д-17. 21.05 «Ночи беглеца». Д-13. 22.35 «Вид с террасы». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Итоги. Спорт. 06.30, 13.45 Уроки настольного тенниса. 06.45, 11.10 Аэробика. 07.10 Баскетбольное обозрение WNBA. 07.45 Большой ринг. 09.00, 11.35 Баскетбол. Чемпионат WNBA. 10.30 Журнал ФИФА. 11.00, 14.00, 20.00 Новости. 13.05 Шахматы. Матч-турнир на первенство мира 1948 года. 14.10 Футбол. Чемпионат Бразилии. 16.00 Чемпионат мира по шоссейно-кольцевым мотогонкам Гран-при Чехии. 19.00, 23.50 Футбол. Чемпионат Германии. 20.10 Программа передач. 20.15 «Железный фактор». 20.45 Хроника автомобильных аварий. 21.55 Футбол. Чемпионат Англии.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами от театра «Квартет И». 09.00 Жизнь за бугром. 12.00 «Терем-хит-парад». 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 Мультфильм. 18.45 «Скарлетт». 20.00 В единстве с музыкой великой. 20.30 Вечарніца. 20.45 Самбо белого мотылька. 21.45 Телеканал «Альфа». 22.00 «МакБейн». Х/ф.

АЎТОРАК
25 жніўня

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.00 Новости. 08.15 Музыкальный антракт. 08.30 Сельчане. 08.55 Потребительская корзина. 09.10 «Я рисую». 09.30 «Все дело в шляпе». 09.55 Туробъектив. 10.20, 18.20 «Блистательные Азераки». 11.10 «Вас вызывает Спортландия». 12.00 Четвертое измерение. 12.25 Акколада. 13.10 «Волшебная лампа Аладдина». Х/ф. 14.10 Монолог. 14.40 «Макаенка, 9». 15.15 «Д'Артаньгав и три пса». 15.40 «Девочка и океан». 16.05 «Чтоб в жизни что-то знать и значить...» 16.30 Второй международный фестиваль органной музыки «Колокола Софии». 17.00 Уроки Н.Новожиловой. 17.30 Многоголосие. 19.10 Белорусский хит-парад. 19.15 «Сегодня с вами...» 19.50 Поэтические новеллы. 20.05 «Шире круг!» 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Спикерхата». 22.15 Худ. фильм «Родное дело». 23.40 Международные спортивные новости. 00.15 КВН.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новости. 08.15, 17.20 «Роксолана – пленница султана». 09.00 «Человек в маске». 09.45 Смехопанорама. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30, 18.30 Угадай мелодию. 11.15 «Вместе». 14.20 «Тин-Тин идет по следу». 14.55 Счастливый случай. 15.40 «Лето наших надежд». 16.05 «...До шестнадцати и старше». 16.30 «Вокруг света». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 19.00 «Тема». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 «Вас ожидает гражданка Никанорова». Х/ф. 22.25 Футбол. Кубок УЕФА. «Динамо» (Москва) – «Полония» (Польша). 00.25 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести. 07.00, 23.30 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 «Стронг» представляет. 07.25 На заметку. 07.30 Православный календарь. 07.35 Мультфильмы. 08.15 Старая квартира. 09.10 «Санта-Барбара». 14.30 «Собачий мир». 15.00 «Башня». 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 Осторожно, модерн! 16.55 Прогноз погоды. 17.00 «Доктор Марго». 17.55 Кроссворд. 18.25 «Марьина роща». 19.30 Подробности. 19.45 «Добрый вечер». 20.20 Футбол. Кубок УЕФА. «Ротор» (Волгоград) – «Црвена Звезда» (Белград). 22.10 «Пси фактор». 23.45 Живая коллекция. 00.40 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА
07.00, 11.30, 23.20 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Погода. 07.25 «Илзе Лиепа и ее друзья». 07.40 Поет Олег Рябец. 08.00, 21.05 «С добрым утром, Вавилон!» Х/ф. 1-я и 2-я с. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Евромузыка-98». 09.45 Гарики на каждый день. 10.30 «Какаду». Д/ф. 11.05 Н.Римский-Корсаков. «Испанское каприччио». 11.15 «Сокровища Петербурга». 11.35 «Провинциальный портрет». 12.30 «Рядом с тобой». 12.50 Живое дерево ремесел. 12.59, 19.29 Азбука. 13.15 З.Соткилава представляет... 13.45 «Парижский журнал». 14.10 «Воин Христов». Х/ф. 14.45 «Без визы». 15.05 Мультфильмы. 15.55 «Лукоморье». 16.15 Я садовником родился... 16.30 «Золотая карта России». 17.05 «2003». 17.10 Ноу-хау. 17.25 Из жизни театрального Петербурга. 18.05 Док. фильмы. 19.05 Видеопоэзия. 19.15 Чудо-сказка. 19.50 Н.Луганский и В.Руденко в ансамбле с оркестром им. П.И.Чайковского. 20.10 «Люди театра». 20.45 После новостей... 22.30 Джазофрения.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Детектив Нэш Бриджес». 09.15 «Глашатай чумы». Х/ф. 10.50, 15.50 Мультфильмы. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Любовь и тайны Сансет Бич». 14.00 «Красавчик». 15.20 «Улица Сезам». 16.15 «Удивительные странствия Геракла». 17.05 Криминал. 17.15 Впрок. 17.25 «Криминальная Россия». 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 «Белый шквал». Х/ф. 22.40 Сегодняччко. 23.15 «Каспар Хаузер». Х/ф.

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 19.40 «Сердца трех». 1-я и 2-я с. 09.55 «Дворянское гнездо». 11.40 «Три истории». 13.30, 17.00 «ТАСС уполномочен заявить». 1-я и 2-я с. 14.35 «Спокойный день в конце войны». 15.10, 18.05 КиНовости. 15.20 «Мой младший брат». 18.15 «Карусель на базарной площади». 20.30 «В поисках выхода». 20.55 «Фирма приключений». 22.35 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.45 «Конни». Д-17. 10.30 «Вид с террасы». Д-13. 12.50, 20.15 КиНовости. 13.00 «Спи, детка, спи». 14.30 «Ночи беглеца». Д-13. 16.05 «Освобождение Л.Б.Джонса». Д-17. 18.40 «Сладкая ложь». 20.25 «Чудо на шоссе-880». 21.55 «Так начинается преступление». Д-13. 23.30 «Это был маленький мальчик». Д-13.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Программа передач. 06.05, 14.10 Уроки волейбола. 06.20, 11.10 Аэробика. 06.45 «Железный фактор». 07.15, 09.30, 18.15, 23.40 Баскетбол. Чемпионат WNBA. 09.00 «Горячий песок». 11.00, 14.00, 19.45, 23.30 Новости. 11.35 Футбол. Чемпионат Англии. 13.20 Удивительные игры народов мира. 14.25 Футбол. Чемпионат Германии. 15.40 Американский футбол. 17.55 «Рядом». 19.55 Программа передач. 20.00 Футбол. Чемпионат Англии. 20.55 Легкая атлетика.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами от театра «Квартет И». 09.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 12.00 «Русский час» с гостем в студии.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 Мультфильм. 18.45 «Скарлетт». 20.00 Телеканал «Альфа». 20.30 Вечарніца. 20.45 «Горец». 21.45 Музпарад. 22.00 «Сердца в огне». Х/ф.

СЕРАДА
26 жніўня

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 23.50 Новости. 08.15 Музыкальный антракт. 08.25 Гости в дом. 08.50 Потребительская корзина. 09.05 Компьютерный полигон. 09.25 Око. 09.45 Автопарк. 09.55, 16.05 Мультфильмы. 10.05 Многоголосие. 10.40, 18.20 «Блистательные Азераки». 11.25 Видимо-невидимо. 12.25 «А музыка звучит...» 13.10 «Мама Ануш». Х/ф. 14.25 Музыкальный салон. 15.15 Видеокурс французского языка. 15.40 «Девочка и океан». 16.30 Пограничье. 17.00 Монолог. 17.30 Судьба моя и надежда. 19.10 Белорусский хит-парад. 19.15 «Сегодня с вами...» 19.55 Королевская охота. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Киностружка». 22.15 «Человек с бульвара Капуцинов». Х/ф. 00.05 Темная комната.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Новости. 08.15, 17.20 «Роксолана – пленница султана». 09.00 Футбол. Кубок УЕФА. «Динамо» (Москва) – «Полония» (Польша). 09.45 В мире животных. 10.20 Домашняя библиотека. 10.25 «Джентльмен-шоу». 11.15 «Вместе». 14.20 «Тин-Тин идет по следу». 14.45 «Классная компания». 15.15 Зов джунглей. 15.40 «Лето наших надежд». 16.05 «...До шестнадцати и старше». 16.30 «Вокруг света». 18.00 Футбол. Лига чемпионов. «Спартак» (Москва) – «Литекс» (Болгария). 18.50 Спокойной ночи, малыши! 19.50 Погода. 20.00 Время. 20.40 «Смертельная схватка». Х/ф. 22.30 «Громкое дело «Океан». Д/ф. 23.25 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести. 07.00, 23.30 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 Нефть. 07.25 На заметку. 07.30 Православный календарь. 07.35 Мультфильмы. 08.15 Старая квартира. 09.10 «Санта-Барбара». 14.30 «Собачий мир». 15.00 «Башня». 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 Осторожно, модерн! 16.55, 00.40 Прогноз погоды. 17.00 «Доктор Марго». 17.55 Кроссворд. 18.25 «Марьина роща». 19.30 Подробности. 19.45 «Аншлаг». 20.20 «Косточка». Х/ф. 22.00 «Агата Кристи. Пуаро». 23.45 Звуковая дорожка.

КУЛЬТУРА
07.00, 11.30, 23.20 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Погода. 07.25 «Илзе Лиепа и ее друзья». 07.35 «С добрым утром, Вавилон!» Х/ф. 2-я с. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Крюгер». Д/ф. 09.30 «Люди театра». 10.00 «Ришелье». Х/ф. 1-я с. 11.05 «Тукан – князь Черного города». Х/ф. 11.35 Живое дерево ремесел. 11.40 Академия спорта. 12.30 «Балет, балет, балет». 12.30 Образ жизни. 12.59, 19.29 Азбука. 13.15 Вместе с Фафалей. 13.30 «С потолка». 14.00 Л.Бернстайн. «Факсимиле». 14.20 «Мой духовный сад». Х/ф. 14.45 «Без визы». 15.05 Мультфильмы. 15.55 «Лукоморье». 16.15 «Красный сарафан». 16.30 «Золотая карта России». 17.05 «2003». 17.10 «Мир авиации». 17.35 Театр одного актера. 18.50 Кто мы? 19.10 Чудо-сказка. 19.50 Остров А.Сокурова. 20.45 После новостей... 21.05 «Ришелье». Х/ф. 1-я с. 22.00 Вспоминая Конкурс им. П.И.Чайковского. 22.30 «Апокриф».

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Детектив Нэш Бриджес». 09.15 «Жестокая страна». Х/ф. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Любовь и тайны Сансет Бич». 14.00 «Красавчик». 15.20 «Улица Сезам». 15.50 Мультфильмы. 16.15 «Удивительные странствия Геракла». 17.05 Криминал. 17.15 Впрок. 17.25 «Криминальная Россия». 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.20 «Семнадцать мгновений весны». 1-я и 2-я с. 22.40 Сегодняччко. 23.15 «Каспар Хаузер». Х/ф.

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 19.45 «Сердца трех». 2-я и 3-я с. 09.55 «Карусель на базарной площади». 11.20 «Фирма приключений». 13.10, 17.00 «ТАСС уполномочен заявить...» 2-я и 3-я с. 14.15, 18.05 КиНовости. 14.25 «В дальнем плавании». 15.50 «Белый пудель». 18.15 «Голос». 20.35 «Безымянная звезда». 2 серии. 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.00 «Конни». 10.30 «Сладкая ложь». 12.05 «Это был маленький мальчик». Д-13. 13.40, 19.35 КиНовости. 13.50 «Так начинается преступление». Д-13. 15.25 «Чудо на шоссе-880». 17.55 «Лох-Нэсс». С. 19.45 «Поцелуй незнакомца». Д-13. 21.15 «Лицо страха». Д-17. 22.45 Фильм-загадка.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Программа передач. 06.05 Уроки бодибилдинга. 06.20, 11.10 Аэробика. 06.45 Американский футбол. 09.10, 12.30, 16.25, 22.20 Баскетбол. Чемпионат WNBA. 10.40 «Рядом». 11.00, 14.00, 20.00 Новости. 11.35 Футбол. Чемпионат Англии. 14.10 Футбол. Чемпионат Бразилии. 16.00 «Акваспорт». 17.55 Велоспорт-трек. Чемпионат мира.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час с «Виршами от театра «Квартет И». 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 21.00 Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 Мультфильм. 18.45 «Скарлетт». 20.00 Аэробика. 20.30 Вечарніца. 20.45 «Горец». 21.45 Формула безопасности. 22.15 «Ярость». Х/ф.

ЧАЦВЕР
27 жніўня

БТ
13.00, 15.00, 18.00, 23.55 Новости. 13.15 «А если это любовь?». Х/ф. 15.15 «Д'Артаньгав и три пса». 15.40 «Девочка и океан». 16.05 Мультфильм. 16.20 Потребительская корзина. 16.35 «Не хлебом единым...» 17.00 «Амба». Д/ф. 17.25 «Грустить не надо...» 18.15 Белорусский хит-парад. 18.20 «Сегодня с вами...» 19.00 Футбол. Кубок кубков. «Локомотив-98» (Витебск) – «Левски» (София, Болгария). В перерыве (19.45) – Сделано в Беларуси. 20.45 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Марсово поле». 22.15 «История моей глупости». Х/ф. 23.35 Криминальная хроника. 00.10 Крок-2. 00.55 Акколада.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.50 Новости. 08.15, 17.20 «Роксолана – пленница султана». 09.00 «Тема». 09.45 Пока все дома. 10.20 Домашняя библиотека. 10.25, 18.30 «Эти забавные животные». 11.15 «Вместе». 14.20 «Невероятные приключения Джонни Квеста». 14.40 «Классная компания». 15.10 Волшебный мир, или Синема. 15.40 «Лето наших надежд». 16.05 «...До шестнадцати и старше». 16.30 «Вокруг света». 18.00 Погода. 18.05 Час пик. 19.00 «Чтобы помнили...». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 «По тонкому льду». 1-я и 2-я с. 00.00 «Тихий дом». 00.30 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести. 07.00, 23.30 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 «Стронг» представляет. 07.25 На заметку. 07.30 Православный календарь. 07.35 Мультфильмы. 08.15 Старая квартира. 09.10 «Санта-Барбара». 14.30 «Собачий мир». 15.00 «Башня». 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 Осторожно, модерн! 16.55, 01.30 Прогноз погоды. 17.00 «Доктор Марго». 17.55 «Лабиринт». 18.25 «Марьина роща». 19.30 Подробности. 19.45 Маски-шоу. 20.20 «Чокнутые». Х/ф. 22.05 «Притворщик». 23.45 «Любовь в Германии». Х/ф.

КУЛЬТУРА
07.00, 11.30, 23.20 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Погода. 07.25 «Илзе Лиепа и ее друзья». 07.40 «Воспоминания о Серебряном веке». 08.20 Из жизни театрального Петербурга. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Театр одного художника». 09.30 «Камарг». Д/ф. 10.00, 21.05 «Ришелье». Х/ф. 2-я с. 11.05 Судьба офицера. 11.35 Живое дерево ремесел. 11.40 «Под сенью дружных муз». 12.00 Музыка из Петербурга. 12.40 «Всех скорбящих Радость». Х/ф. 12.59, 19.29 Азбука. 13.15 Спектакль «Хозяйка детского дома». Ч.1-я. 15.05 Мультфильмы. 15.45 «Без визы». 15.55 «Лукоморье». 16.20 «Царская ложа». 17.05 «2003». 17.10 «Авангард». 17.25 «Российский курьер». 18.05 «Петербургские портреты». 18.30 «Время, назад. Всеволод Мейерхольд». 19.15 Чудо-сказка. 19.50 О.Лепешинская: сцены из жизни. 20.25 Над готикой крыш. 20.45 После новостей... 22.05 С симфоническим оркестром вокруг света.

НТВ
05.00. 09.00 Сегодня утром. 08.05, 21.50 «Детектив Нэш Бриджес». 09.15 «Вишневые ночи». Х/ф. 10.50, 15.50 Мультфильм. 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Любовь и тайны Сансет Бич». 14.00 «Красавчик». 15.20 «Улица Сезам». 16.15 «Удивительные странствия Геракла». 17.05 Криминал. 17.15 Впрок. 17.25 «Криминальная Россия». 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.20 «Семнадцать мгновений весны». 3-я и 4-я с. 22.40 Сегодняччко. 23.15 «Байки из склепа».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 19.35 «Сердца трех». 3-я и 4-я с. 09.55 «Голос». 11.25 «Безымянная звезда». 2 серии. 13.35, 17.00 «ТАСС уполномочен заявить...» 3-я и 4-я с. 14.40, 18.05 КиНовости. 14.50 «В одну единственную жизнь». 15.55 «Свадьба». 18.15 «Друг». 20.25 «Рой». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35, 17.05 «Конни». Д-17. 10.30, 19.25 КиНовости. 10.40 «Лицо страха». Д-17. 12.10 Фильм-загадка. 13.55 «Поцелуй незнакомца». Д-13. 15.25 «Лох-Нэсс». С. 17.55 «Дело чести». Д-13. 19.35 «Девушка по имени никто». Д-13. 21.15 «Насилие». Д-17. 22.55 «Обещание Каролине». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Программа передач. 06.05, 14.10 Уроки настольного тенниса. 06.20, 12.35 Аэробика. 06.45 «Акваспорт». 07.15 Тайский бокс. 08.00, 11.00, 14.00, 19.10, 23.00 Новости. 08.10, 19.25 Велоспорт-трек. Чемпионат мира. 13.00, 14.55 Конный спорт. Конкур. 14.25 Горячий песок. 15.55, 23.10 «Мир скорости». 16.25, 22.30 Футбол. Чемпионат стран Латинской Америки. 16.50 Бои без правил. 18.40, 23.40 «Теннис АТР». 19.20 Программа передач. 21.40 Спортивное шоу «Все звезды».

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 13.05, 14.00, 16.00, 17.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час. 09.00 Жизнь за бугром. 10.45, 16.45, 22.45 Культурные новости. 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра.

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 Мультфильм. 18.45 «Скарлетт». 20.00 Новости «К-видео». 20.30 Вечарніца. 20.45 «Горец». 21.45 «Альфа». 22.00 «В открытом море». Х/ф.

ПЯТНІЦА
28 жніўня

БТ
07.00 Доброе утро, Беларусь! 08.00, 13.00, 15.00, 18.00, 00.10 Новости. 08.15 Родное слово. 08.50 Потребительская корзина. 09.05 Усадьба. 09.30 «Переход». 09.55 «Судьба моя и надежда». 10.20 Королевская охота. 11.05, 18.20 «Блистательные Азераки». 12.00 Телевизионный Дом кино. 12.25 «А музыка звучит...» 13.10 «Он, она и дети». Х/ф. 14.25 Окружающий мир. 15.10 Видеокурс французского языка. 15.35 «Девочка и океан». 16.00 Родовод. 16.30 «Риск-версия». 17.00 Уроки Н.Новожиловой. 17.30 «Экспозиция». Д/ф. 19.15 Слово Митрополита Филарета на праздник Успения Пресвятой Богородицы. 19.25 «Сегодня с вами...» 20.00 Белорусский хит-парад. 20.05 Бездельник. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.55 «Банка комиксов». 22.15 «Продажные против продажных». Х/ф. 00.00 Автопарк. 00.25 «Видеопроцесс». 00.40 Мотоспорт.

ОРТ
08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Новости. 08.15, 17.20 «Роксолана – пленница султана». 09.05 Клуб путешественников. 09.55 Смак. 10.15 Домашняя библиотека. 10.25 «Играй, гармонь любимая!». 11.15 «Вместе». 14.20 «Ослиная шкура». Х/ф. 15.40 Мультфильм. 15.55 «Улица Сезам». 16.25 «Чердачок Фруттис». 18.05 Погода. 18.10 Здоровье. 18.45 «Поле чудес». 19.45 «Спокойной ночи, малыши!». 20.00 Время. 20.40 «Старый портвейн». Х/ф. 22.35 Взгляд. 23.30 «Не тот человек». Х/ф. 01.25 Программа передач.

РОССИЯ
06.30, 10.00, 16.00, 19.00, 23.40 Вести. 07.00, 00.10 Дежурная часть. 07.15 Товары – почтой. 07.20 Мир здоровья. 07.25 На заметку. 07.30 Православный календарь. 07.35 Мультфильмы. 08.15 Старая квартира. 09.10 «Санта-Барбара». 14.30 «Собачий мир». 15.00 «Башня». 15.30 «Первые поцелуи». 16.30 Осторожно, модерн! 16.55, 01.20 Прогноз погоды. 17.00 «Доктор Марго». 17.55 «У всех на устах». 18.25 «Марьина роща». 19.30 Подробности. 19.45 «Аншлаг». 20.45 Акуна Матата. 21.40 Футбол. Суперкубок Европы. «Реал» (Мадрид) – «Челси» (Лондон). 00.25 Творческий вечер Олега Иванова.

КУЛЬТУРА
07.00, 11.30, 23.20 Программа передач. 07.05, 13.00, 19.30, 23.00 Новости культуры. 07.20 Погода. 07.25 «Илзе Лиепа и ее друзья». 07.40 «Авангард». 07.55 «Петербургские портреты». 08.20 Князья, гусары, Мефистофель и пацак, или Герой не нашего времени. 09.00, 11.00, 15.00, 17.00 Новости. 09.05 «Российский курьер». 09.45 Н.Римский-Корсаков. «Испанское каприччио». 10.00, 21.05 «Ришелье». Х/ф. 3-я с. 11.05 «Мы были...» 11.35 Цирк завтрашнего дня. 12.05 Поет Наталья Илюхина. 12.15 «Я посох свой доверил Богу». Х/ф. 12.45 Вместе с Фафалей. 12.59, 19.29 Азбука. 13.15 Спектакль «Хозяйка детского дома». Ч.2-я. 14.50 Видеопоэзия. 15.05, 19.05 Мультфильмы. 15.55 «Лукоморье». 16.15 Кредо. 16.30 Театральная провинция? 17.05 «2003». 17.10 Кто мы? 17.40 Размышления под музыку. 18.10 «Фредерик Россиф: красота и ярость мира». Д/ф. 19.15 Чудо-сказка. 19.50 «Дуэт для троих». 20.45 После новостей. 22.05 «Кумиры». 22.30 Поет Тина Тернер.

НТВ
05.00, 09.00 Сегодня утром. 08.25 «Русский век». 09.15 «Ключи от форта Байяр». 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем. 11.25 «Старый телевизор». 13.15 «Любовь и тайны Сансет Бич». 14.00 «Красавчик». 15.20 Догшоу. 15.50 Мультфильмы. 16.15 «Удивительные странствия Геракла». 17.05 Криминал. 17.15 Впрок. 17.25 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.20 «Семнадцать мгновений весны». 5-я и 6-я с. 21.30 «Любовь на острове смерти». Х/ф. 23.15 «Байки из склепа». 23.40 «Империя страсти». 00.20 «Сумерки».

НТВ+

НАШЕ КИНО
09.00, 20.30 «Сердца трех». 4-я и 5-я с. 09.55 «Свадьба». 10.55 «Друг». 12.15 «Рой». 14.35, 17.00 «ТАСС уполномочен заявить...» 4-я и 5-я с. 15.40, 18.05 КиНовости. 15.50 «Белый взрыв». 18.15 «Тоскующая телка». 18.40 «Дядя Ваня». 20.20 «Обратная точка». 21.25 «Вас ожидает гражданка Никанорова». 22.45 Завтра в программе.

МИР КИНО
09.30 Сегодня в программе. 09.35 «Конни». Д-17. 10.25 «Дело чести». Д-13. 11.55 «Девушка по имени никто». Д-13. 13.35, 19.10 КиНовости. 13.45 «Насилие». Д-17. 15.25 «Гарри и Тонто». Д-17. 17.20 «Смотритель». Д-17. 19.20 «Навигатор, средневековая одиссея». Д-13. 20.50 «Вечернее платье». Д-17. 22.15 «Парень по имени ненависть». Д-17. 23.50 «Незнакомцы». Д-17.

СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ
06.00 Программа передач. 06.05 Уроки шахмат. 06.20, 11.10 Аэробика. 06.45 Футбол. Чемпионат стран Латинской Америки. 07.10 «Горячий песок». 07.40 «Теннис АТР». 08.10, 11.00, 13.50, 20.15, 00.00 Новости. 08.20 Спортивное шоу «Все звезды». 09.30, 16.50 Баскетбол. Чемпионат WNBA. 11.35, 18.20, 00.10 Велоспорт-трек. Чемпионат мира. 14.00 Жеребьевка Лиги чемпионов по футболу. 14.30 Удивительные игры народов мира. 15.10 Автоспорт. 16.05 Тайский бокс. 20.20 Программа передач. 20.25 Легкая атлетика.

МУЗЫКА
07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. 07.05, 08.00, 10.00, 11.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00 Русский час. 09.00, 12.00, 21.00, 00.00 Музыка из-за бугра. 10.45, 16.45, 20.45 Культурные новости. 13.05, 14.00, 15.00, 16.00 Час с vj Юлией Михайловой. 17.00 «Русский час» с гостем в студии. 18.00 «Терем-хит-парад».

8-Й КАНАЛ
18.00 Программа К.Копланда. 18.30 «Паника в море». Х/ф. 20.00 Аэробика. 20.30 Вечарніца. 20.45 «Горец». 21.45 Музпарад. 21.45 «Французский поцелуй». Х/ф.

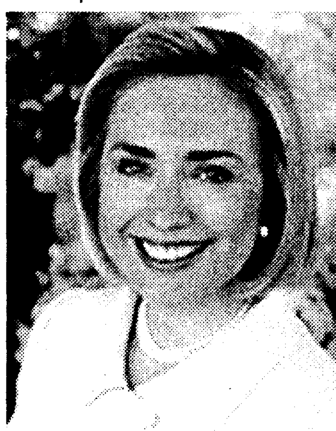
Трудно быть леди. А первой леди – гораздо сложнее

Первая леди Америки Хиллари Клинтон продолжает хранить верность своему браку и семье, несмотря на недавнее заявление ее мужа, президента США Билла Клинтона, о «неподобающих» отношениях с бывшей практиканткой Белого дома Моникой Левински. Более того, Хиллари даже распространила заявление в его поддержку.

Напомним, что не далее чем в минувший понедельник Билл Клинтон давал показания перед Большим жюри в рамках расследования, проводимого спецпрокурором Кеннетом Старром об отношениях с бывшей стажеркой Белого дома Моникой Левински. После дачи показаний, суть которых пока содержится в тайне, Клинтон выступил с беспрецедентным телеобращением ко всей Америке, в котором признал, что поддерживал «неподобающие отношения» с Левински, и выразил глубокое сожаление по поводу того, что «вводил в заблуждение» окружающих «и даже собственную жену». Однако выразил полное несогласие со вторым пунктом обвинения — склонение к даче ложных показаний.

После признания мужа в супружеской неверности миссис Клинтон признала, что 17 августа «стало не самым хорошим днем в ее жизни, но именно в такие моменты она черпает силы в своей глубокой вере в Бога». Хиллари Клинтон еще раз подтвердила свою репутацию женщины с твердым характером, заявив, что «верит в президента», а ее любовь к нему «полна сострадания и

Билл и Хиллари Клинтоны.

непоколебима». Стоит вспомнить, что Хиллари встала на защиту супруга сразу же, как только в январе разразился скандал вокруг его тогда только предполагаемых отношений с Моникой. В нашумевшем телеинтервью Хиллари охарактеризовала начатое тогда расследование возможных обвинений в адрес Билла Клинтона в супружеской измене и лжесвидетельстве как результат «разветвленного правого заговора».

Естественно, что миссис Клинтон в данный момент испытывает, мягко говоря, «неудобства». Интимная жизнь ее семьи стала достоянием общественности. Однако, несмотря на это, позавчера супруга президента распространила в американской столице заявление в его поддержку. По мнению многих, на этот шаг первая леди решилась не как женщина и обманутая жена, а как умный политик. Напомним, что Хиллари считается не только спутницей жизни Билла Клинтона, но и его надежной соратницей в политической деятельности, а помощь президенту сейчас нужна, как никогда раньше.

И тем не менее в личной жизни Клинтона ждут неприятности. Скорее всего, президенту придется очень многое объяснить как жене, так и дочери Челси. Сейчас «первое семейство» США в полном составе находится на отдыхе на острове Мартас-Виньярд. В среду Клинтон отметил там свой 52-й день рождения. Судя по всему, американский президент обладает поистине русским менталитетом — «седина в бороду — бес в ребро».

Ольга ЛЫЧКОВСКАЯ

Ликбез для вышибал

Министр юстиции Нидерландов Винни Соргдрагер «усадила за парту» всех вышибал, работающих в ночных клубах, борделях и казино страны.

Этим качкам, не отличающимся галантностью в общении с публикой, придется переучиваться на спецкурсах. Как должен поступить вышибала с посетителем дискотеки, задымившим сигаретой прямо на танцплощадке? «Ни в коем случае не орать, что курить воспрещается, — наставляет преподаватель курсов Арьен Аппель, — а вежливо поздороваться, пожелать приятного вечера, извиниться, так сказать, «за вторжение» и лишь потом объяснить, что, мол, люди тут резвятся на слишком близком расстоянии друг от друга, так что зажженная сигарета - штука опасная. И непременно поблагодарить нарушителя за понимание!» «Если во время драки кто-то выбил кому-то пару зубов, — продолжает инструктор, — ваш долг поднять их и положить в стакан молока: таким образом шанс на водворение зубов на место увеличится».

Сиди и разглядывай

Коля Веляйт, 26-летний студент из Германии, катается как сыр в масле. Два года назад он основал рекламное агентство *Sit&watch* («сиди и разглядывай»).

Рекламные материалы в застекленных рамках Коля вывешивает на внутренней стороне дверок туалетных кабин, а также на уровне глаз над писсуарами в мужских комнатах. «В среднем люди проводят в кабинке 55 секунд, — подметил смышленый Коля, — а за это время они волей-неволей устремят взор прямо перед собой». В мужских WC фирма размещает рекламу видеоигр, в женских — губной помады, тут и там — репертуар театров, маршруты бюро путешествий и т.п. От клиентов нет отбоя, за исключением разве что фирм, производящих пищевые продукты.

Дезертир умер своей смертью

В затерянной во владимирских лесах деревне Малая Артемовка недавно тихо скончался последний местный дезертир времен Великой Отечественной войны.

Просидевший четыре военных года и еще пару лет то в домашнем погребе, то в лесной землянке Максим Буянов однажды все-таки был привлечен к уголовной ответственности. Но, как ни странно, не за дезертирство, а за поножовщину на бытовой почве. Уже в мирное время, будучи подшофе, он приревновал жену к соседу и пырнул незадачливого ухажера кухонным ножом в бок.

Что ищут они в Италии?

Проведенный агентством опрос 672 женщин из стран Западной Европы и Северной Америки в возрасте от 20 до 55 лет, периодически совершающих туристические поездки в Италию, показал, что 36 процентов респонденток отправляются в эту страну, по их признанию, в поисках любовных приключений, а 29 процентов — чтобы насладиться итальянской кухней.

Наибольшее число опрошенных (27%) выше всего оценивают мужские достоинства венецианцев, а наименьшее (8%) — сицилийцев.

Анекдоты

Едут два грузина в иномарке, на улице — жара неимоверная, а они едут с закрытыми окнами, в пиджаках и при галстуках. Один другому и говорит:

— Эй, Гоги... Давай окно откроем!

— Нэт. Пусть всэ думают, что у нас кондиционер.

* * *

Холостяк спрашивает семейного приятеля, как ему теперь в новом качестве.

— Замечательно! — отвечает тот. — Придешь домой, всюду чисто, прибрано, на столе обед, у плиты жена, красива, внимательна, добра и щебечет, щебечет, щебечет, идиотка!

* * *

Врач росле осмотра пациентки говорит ей:

— У Вас головные боли, желудок не впорядке, высокое кровяное давление. Простите, а сколько вам лет?

— Двадцать девять!

— И значительная потеря памяти, — добавил врач.

* * *

Идет мужик по лесу, кричит:

— Спасите, помогите! Спасите, помогите!

Чувствует — кто-то его по по плечу хлопает. Обернулся — медведь.

— Мужик, ты чего кричишь?

— Да вот, потерялся, думал, может, услышит кто, поможет...

— Ну, я услышал. Помогло?

* * *

Приехали в Беларусь японцы, поводили их по выставкам, предприятиям, магазинам и спрашивают:

— Как вам наша жизнь понравилась?

— Дети у вас хорошие, — отвечают.

— А как же все остальное?

— А то что вы руками делаете, то все очень плохо.

СУБОТА 29 жніўня

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 15.00** Новости. **08.20** «Четыре танкиста и собака». **09.15** Мультфильм. **09.30** Здоровье. **09.55** Телевизионный Дом кино. **10.25** «Все нормально, мама!» **11.00** Компьютерный полигон. **11.20** Вершина мира. **11.45** Сделано в Беларуси. **12.05** «Бешеные деньги». Х/ф. **13.25** Познай себя. **13.50** Четвертое измерение. **14.15** Телеспорт. **15.15** «Родилась я майской ночью». Спектакль. **15.45** «Древо жизни». **16.10** «Это моя работа». **16.40** «Белая Русь». **18.05** «Загадочный пассажир». Х/ф. **19.40** Из достоверных источников. **20.05** «Карамболь». **20.40** Колыбельная. **21.00** Панорама. **21.55** «Романс о влюбленных». Х/ф. **00.00** Белорусский хит-парад. **00.15** Третий тайм. **00.35** Видимо-невидимо.

ОРТ

07.00 «Следопыт». Х/ф. **08.45** Слово пастыря. **09.00, 14.00, 16.55** Новости. **09.10** Домашняя библиотека. **09.30** «Утренняя почта». **10.05** «Каламбур». **10.40** Смак. **11.00** «Возвращение Третьяковки». **11.25** «Музыка любви». **12.25** «Не могу сказать «прощай». Х/ф. **13.55, 01.10** Программа передач. **14.20** «Цивилизация». **14.50** В мире животных. **15.30** Мультфильм. **16.10** Как это было. **17.15** Концертная студия «Останкино». Валентина Леонтьева. **18.15** Погода. **18.25** «Большая перемена». 4-я с. **19.45** «Спокойной ночи, малыши!». **20.00** Время. **20.40** «Индеец в Париже». Х/ф. **22.30** «Гибель богов». Х/ф.

РОССИЯ

07.00 Мультфильм. **07.10, 00.55** Прогноз погоды. **07.15** «Василий Буслаев». Х/ф. **08.30** «Лабиринт». **09.00** Доброе утро, страна! **09.45** Кроссворд. **10.15** Почта РТР. **10.40** Любовь с первого взгляда. **11.05** Подиум д'арт. **11.35** «Домашний очаг». **12.00** «Неделя в Санта-Барбаре». **13.00, 19.00** Вести. **13.35** Люди и деньги. **14.00** Федерация. **15.00** «Башня». **15.25** «Звезды мира – детям». Монтсеррат Кабалье. **16.20** «Бегущие на свободу». Х/ф. **17.55** Моя семья. **19.30** «Остров Маккински». Х/ф. **21.15** «Колесо любви». Х/ф. **22.45** Концерт, посвященный Дню строителя. **00.15** Адамово яблоко. **00.40** Скорость.

КУЛЬТУРА

09.00, 20.55 Программа передач. **09.05** Погода. **09.10** «Читая Библию». **09.20** «Диапазон». **10.20** «Вещий сон». Х/ф. **10.50** «Секретный агент». Х/ф. **12.20** «Охотники небес». Д/ф. **12.45** Ортодокс. **12.59, 19.29** Азбука. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Спектакль «Мегрэ и человек на скамейке». 1-я с. **14.45** Петербургский гурмэ. **15.05** «Поэт в России больше, чем поэт». **15.30** «Кто там...» **15.55** Волшебный чемодан. **16.10** «Вспышка». **16.30** «Личное дело». **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.15** Блеф-клуб. **17.50** Микрофон включен. **18.05** «Божественная Жизель». Д/ф. **19.15** Чудо-сказка. **19.30** «Давид» Микеланджело». Д/ф. **20.00** «Вокзал мечты». **21.20** «Солнце неспящих». Х/ф.

НТВ

07.00 «Сильные духом». 1-я с. **08.30** «Супермен». **09.00** Сегодня утром. **09.10** «Чистосердечное признание». **09.30** «Пойми меня». **10.00** «Магические приключения». **10.45** От «Винта»! **11.00, 15.00** Сегодня днем. **11.25** «Дульсинея Тобосская». 1-я и 2-я с. **13.45** «Лиса и заяц». **14.00** Свадьба. **14.30** Своя игра. **15.15** Суд идет. **16.10** «Полицейская академия». **17.00** Дог-шоу. **17.30** Герой дня без галстука. **18.00, 21.00** Сегодня вечером. **18.45** «Семнадцать мгновений весны». **20.20** НТВ – новый сезон. **20.45** Куклы. **21.35** «Бабник-II». Х/ф. **22.50** «Империя страсти». **23.30** «Боже мой, как низко я пала!» Х/ф.

НТВ+

<u>НАШЕ КИНО</u>

09.00 «Ар-хи-ме-ды!» **10.25** «Вас ожидает гражданка Никанорова». **11.50** «Дядя Ваня». **13.30** «Тоскующая телка». **13.55** «Розыгрыш». **15.25** «Неоконченная повесть». **17.00** «Конец императора тайги». **18.25** «Царевич Алексей». **20.10** «Из жизни отдыхающих». **21.30** «Последнее дело Вареного». **22.45** Завтра в программе.

МИР КИНО

09.30 Сегодня в программе. **09.35** «Гарри и Тонто». Д-17. **11.30, 19.25** Календарь «Мира кино». Ричард Аттенборо. **11.40** «Парень по имени ненависть». Д-17. **13.15** «Навигатор, средневековая одиссея». Д-13. **14.45** «Хэлло, Долли!». Д-13. **17.05** К 70-летию премии «Оскар». Лучшие композиторы. **17.35** «Площадь Риллингтон, 10». Д-17. **19.35** «Молодой Уинстон». Д-13. **21.40** «Спасите «Конкорд». Д-13. **23.15** «Обнаженные купальщицы». Д-17. **23.50** «Незнакомцы». Д-17.

<u>СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ</u>

08.00, 11.00, 14.00, 19.40 Новости. **08.15, 11.15** Аэробика. **08.40** Уроки волейбола. **08.55, 18.45** Велоспорт-трек. **10.25** «Теннис АТР». **11.40** Бои без правил. **13.30** Удивительные игры народов мира. **14.15** Вечер в парижском Дворце спорта «Берси». Конкур. **15.55** Журнал ФИФА. **16.20** Американский футбол. **17.25** Большой ринг. **18.40** Программа передач. **23.10** Спорт-коктейль. **23.40** Греко-римская борьба.

<u>МУЗЫКА</u>

07.00, 13.00, 19.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 19.05, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 00.00** «Русский час». **13.05** «По вашему велению». **14.00, 15.00, 16.00, 17.00** Час с vj Никадимовым. **18.00** «Рандеву со звездой».

8-Й КАНАЛ

15.00 Джойс Майер «Жизнь в слове». **15.30** Музыкальная программа. **16.00** «Северная звезда». Х/ф. **17.45** «Питер Пэн». **19.00** Я верну вам здоровье. **19.55** Отдых и туризм. **20.00** «Одинокий голубь». 1-я с. **21.30** Вечарніца. **21.45** «Альфа». **22.00** «Пристанище Евы». Х/ф.

НЯДЗЕЛЯ 30 жніўня

БТ

07.00 Доброе утро, Беларусь! **08.00, 15.00** Новости. **08.20** «Четыре танкиста и собака». **09.20** «Первоклассный калейдоскоп». **09.40** Мультиклуб. **10.10** Туробъектив. **10.35** «Все нормально, мама!» **11.10** Арсенал. **11.35** Белорусский дом. **12.05** «Накануне будущего». **12.30** «Правда о Женщине, или Девять мифов, выдуманных мужчинами». **13.45** Олимп. **14.00** Сельчане. **14.25** Приглашаем на вечерки. **15.15** Бон тон. **15.40** «АРТ-клуб». **16.15** Силач. **17.00** «Криминальный квартет». Х/ф. **18.25** Теленавигатор. **18.45** Земляки. **19.40** Колыбельная. **20.00** Резонанс. **20.50** Телебарометр. **21.05** Стадион. **21.30** «400 ударов». Х/ф. **23.10** Премьера песни. **23.25** «В джазе только девушки». **23.55** «Бархатный сезон».

ОРТ

06.45 «4:0 в пользу Танечки». Х/ф. **08.15** Лотто-Миллион. **08.30, 15.40, 16.05** «Дисней-клуб». **09.00, 14.00, 22.55** Новости. **09.10** «Непутевые заметки». **09.30** Пока все дома. **10.10** Утренняя звезда. **11.00** «Служу России!». **11.30** «Играй, гармонь любимая!». **12.00** Крестьянские ведомости. **12.30** «Подводная одиссея команды Кусто». **13.25** Смехопанорама. **14.20** Клуб путешественников. **15.05** Футбольное обозрение. **16.35** «Колесо истории». **17.20** «Лучшие автомобили мира в Москве». **17.50** Погода. **18.00** «Дело Румянцева». Х/ф. **19.55** Киноафиша. **20.00** Время. **20.35** «Немое кино». Х/ф. **22.27** «Абажур». **23.10** «Федора». Х/ф. **01.05** Программа передач.

РОССИЯ

07.00 «Красная книга». **07.25, 00.55** Прогноз погоды. **07.30** Служу Отечеству! **08.00** Утро крестьянина. **08.30** Вовремя. **09.00** Доброе утро, страна. **09.45** Сам себе режиссер. **10.15** Русское лото. **11.00** «Аншлаг». **11.30** Маски-шоу. **12.00** «Неделя в Санта-Барбаре». **13.00** Вести. **13.30** Мир книг с Л.Куравлевым. **13.45** «Максим Перепелица». Х/ф. **15.10** «Закон и порядок». **16.00** Диалоги о животных. **16.55** Футбол. Чемпионат России. «Локомотив» (Москва) – «Зенит» (СПб). **19.00** Зеркало. **19.55** «Один раз в жизни». Х/ф. **21.35** «Агата Кристи. Пуаро». **22.35** «Фрак народа». **23.30** Сиреневый туман. **00.10** Конный спорт.

КУЛЬТУРА

09.00, 21.20 Программа передач. **09.05** Погода. **09.10** «Читая Библию». **09.20** «Деревня-Утка». Х/ф. **10.45** Консилиум. **11.10** «Наобум». **11.40** В тридевятом царстве. **12.05** «Негаснущие звезды». **12.30** Про фото. **12.59, 20.29** Азбука. **13.00, 21.00** Новости культуры. **13.15** Спектакль «Мегрэ и человек на скамейке». 2-я с. **14.25** Странствия и странники. **15.05** «Международное обозрение». **15.45** «Старое танго». **16.15** Книжный кладезь. **16.30** Парадоксы истории. **17.00** Новости. **17.05** «2003». **17.15** Тихий вечер. **17.40** «Божественная Жизель». Д/ф. **18.45** Чудо-сказка. **19.00** Телевидение – любовь моя. **19.55** Торжественный вечер, посвященный 100-летию Государственного музея изобразительных искусств им. А.С.Пушкина. **21.25** Музыкальный антракт. **21.40** «Кузина Анхелика». Х/ф.

НТВ

07.00 «Сильные духом». 2-я с. **08.30** «Супермен». **09.00** Сегодня утром. **09.15** «Золотой граммофон». **09.30** «Устами младенца». **10.00** «Магические приключения». **10.45** От «Винта»! **11.00, 15.00** Сегодня днем. **11.25** «Старики на уборке хмеля». Х/ф. **13.00** Мультфильмы. **13.30** «Любовные истории, которые потрясли мир». **14.00** «Русский век». **14.30** «Каролина в Нью-Йорке». Х/ф. **15.15** «Ключи от форта Байяр». **17.05** «Полицейская академия». **18.00, 21.00** Сегодня вечером. **18.20** «Семнадцать мгновений весны». 8-я и 9-я с. **21.35** «Убийцы». Х/ф. **23.55** «Футбольный клуб представляет чемпионат России».

НТВ+

<u>НАШЕ КИНО</u>

09.00 «Внимание! В городе волшебник!» **10.00** «Конец императора тайги». **11.25** «Царевич Алексей». **13.10** «Из жизни отдыхающих». **14.30** «Последнее дело Вареного». **15.45** «Узнай меня». **17.00** «Воздушные пираты». **18.20** «Одинокая женщина желает познакомиться». **19.45** «Голубые горы, или Неправдоподобная история». **21.15** «Утреннее шоссе». **22.40** Завтра в программе.

<u>МИР КИНО</u>

09.30 Сегодня в программе. **09.35** К 70-летию премии «Оскар». Лучшие композиторы. **10.05** «Хэлло, Долли!» Д-13. **12.25** «Площадь Риллингтон, 10». Д-17. **14.15** «Молодой Уинстон». Д-13. **16.20** «Спасите «Конкорд». Д-13. **17.55** «Лишенные дара речи». Д-13. **19.35** «Сара». Д-17. **21.25** «Волк». Д-17. **23.30** «Незнакомцы». Д-17. **23.50** «Детки». Д-17.

<u>СПОРТИВНЫЙ КАНАЛ</u>

08.00 Спорт-коктейль. **08.30, 11.15** Аэробика. **09.00, 22.50** Греко-римская борьба. **11.00, 14.25, 20.50, 22.40** Новости. **11.40** Футбол. Чемпионат Испании. **13.40** Тайский бокс. **14.40** Баскетбольное обозрение WNBA. **15.15** Шахматы. **15.45** Баскетбол. Чемпионат WNBA. **17.15, 21.05** Велоспорт-трек. Чемпионат мира. **18.55** Футбол. Чемпионат России. «Балтика» – «Спартак». **21.00** Программа передач.

<u>МУЗЫКА</u>

07.00, 13.00, 15.00 Прогноз погоды. **07.05, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.05, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.05, 20.00, 22.00, 23.00, 00.00** Музыка из-за бугра. **21.00** Жизнь за бугром.

8-Й КАНАЛ

15.00 Программа с Рикком Реннером. **15.30** Заповедники дикой природы. **16.00** «Не ходите, девки, замуж». Х/ф. **17.15** Yes yes songs. **18.30** Мультфильм. **19.55** Медицина и здоровье. **20.00** «Одинокий голубь». 2-я с. **21.30** Вечарніца. **21.45** Новости «К-видео». **22.15** Воскресный фильм.

© НАВІНЫ. Спасылка на газету НАВІНЫ абавязковая. Падпісны індэкс 63312 E-mail: edit@svaboda.minsk.by Пасведчанне аб рэгістрацыі № 996. Юрыдычны адрас рэдакцыі: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173.
Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» ВПП імя Я.Коласа (220073 г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) Заказ 1225 Нумар падпісаны ў друк 20/08/98 (16:41) Наклад — 22.410